

VALIKÕPPEAINED

1. Üldalused

1.1 Valdkonnapädevus

Valikainete õpetamise eesmärk on toetada õpilaste isiklikku ja karjäärilast arengut, pakkudes neile võimalust süvendada teadmisi ja oskusi konkreetsetes huvivaldkondades. Valikained võimaldavad õpilastel:

1. arendada oma huvidele vastavaid oskusi ja teadmisi, toetades nende iseseisvust ja õppimise juhtimist;
2. rakendada loovat ja kriitilist mõtlemist probleemide lahendamisel ning praktiliste ülesannete täitmisel;
3. mõista valikainete sisu ja seost laiemate eluvaldkondade ja karjäärivõimalustega;
4. saada kogemusi meeskonnatöös, projektide läbiviimisel ja õpitulemuste esitlemisel;
5. arendada oma tehnoloogilisi ja digitaaloskusi, mis on vajalikud kaasaegses maailmas toimetulekuks;
6. väärtustada elukestvat õpet ja olla avatud uutele teadmistele ja oskustele.

1.2. Ainevaldkonna õppeained ja maht- tundide jagunemine õppeaineti ja kooliastmeti

Tunnijaotusplaan (RÕK, kakskeelne õppe)

Ained	I aste	II aste	III aste
Informaatika	0	1	0
Ettevõtlusõpetus	0	0	1
Robotika	2	0	0

Tunnijaotusplaan (RÕK, eestiskeelne õppe)

Ained	I aste	II aste	III aste
Oma emakeele ja kultuuri õppe	6	9	3
Informaatika	0	1	0
Ettevõtlusõpetus	0	0	1
Robotika	2	0	0

Tunnijaotusplaan (LÕK)

Ained	I aste	II aste	III aste
Inglise keel	0	4	6
Keraamika eesti keeles	1	1	0

1.3 Ainevaldkonna sihiseade ja valdkonnasisene lõiming

Valikained aitavad õpilastel keskenduda spetsiifilistele valdkondadele, kus nad saavad arendada praktilisi oskusi ja teadmisi, mis toetavad nii igapäevaelus hakkamasaamist kui ka tulevase karjäärivalikuid. Valikainete lõiming toimub õppeprotsessis mitmel tasandil, sh eri ainete sisu ja projektipõhise õppe kaudu. Valikaineid saab lõimida teiste õppeainetega, näiteks informaatika saab toetada matemaatikat, füüsikat, keemiat ja robotika võib hõlmata matemaatilisi ja loodusainete oskusi.

Võimalusi valdkonnaüleseks lõiminguks, üldpädevuste arengu toetamiseks ja õppekava läbivate teemade käsitlemiseks

Valikainete õppe kaudu kujundatakse õpilastes kõiki riikliku õppekava üldpädevusi, sealhulgas teadmisi, oskusi, väärtushinnanguid ja käitumismustreid, mis on olulised igapäevaelus ja tulevikuks vajalike karjäärioskuste arendamisel. Õpetaja roll on luua sobiv õpikeskkond, mis toetab õpilaste väärtuste ja sotsiaalsete oskuste arengut.

Valikained, nagu **informaatika, ettevõtlusõpetus, robotika, inglise keel, keraamika ja ema keele ja kultuuri õpe**, aitavad õpilastel kujuneda aktiivseteks ja vastutustundlikeks ühiskonnaliikmeteks, kes väärtustavad teadmisi ja tehnoloogiat. Nende valikainete kaudu kujundatakse õpilase oskused otsuste tegemiseks, loovaks probleemi lahenduseks ning elukestvaks õppimiseks.

Kultuuripädevus ja sotsiaalne pädevus kujunevad läbi valikainete, kus rõhutatakse väärtuste mõistmist ja nende rakendamist igapäevaelus. **Informaatika** toetab oskust mõista ja rakendada tehnoloogiat eetilisel ja ohutult, samuti väärtustada digipädevusi. **Ettevõtlusõpetus** aitab õpilastel arendada majanduslikku mõtlemist, eesmärkide seadmist ja võimaluste ärakasutamist.

Enesemääratluspädevus kujuneb valikainete kaudu, aidates õpilastel mõista oma tugevusi ja nõrkusi ning arendada positiivset suhtumist oma oskustesse. Näiteks **robotika** ja **keraamika** aitavad arendada loovust ja praktilisi oskusi, võimaldades õpilastel oma töö kaudu väljendada eneseidentiteeti.

Õpipädevus on oluline kõigis valikainetes, kuna õpilased peavad kavandama oma õppimist, hankima teavet ning rakendama õpitut erinevates kontekstides. Valikained soosivad ka **suhtluspädevust**, arendades võimet selgelt ja loovalt väljendada oma ideid, suhelda meeskonnatöös ja esitleda oma töö tulemusi.

Lisa 9. Valikõppeained (robootika, ettevõtlus, inglise keel, informaatika, keraamika, oma keele ja kultuuri õpe)

Matemaatika-, loodusteaduste- ja tehnoloogiapädevus arenevad valikainete kaudu, kus kasutatakse ülesannete lahendamiseks matemaatilisi ja tehnoloogilisi oskusi. Näiteks **robootika** ja **informaatika** võimaldavad rakendada teaduslikku lähenemist probleemide lahendamisel ning toetavad digipädevuse arengut.

Valikainete kaudu arendatakse ka **ettevõtlikkuspädevust**, kus õpilased õpivad nägema probleeme ja lahendusi ning võtavad algatusvõime enda kanda. **Ettevõtlusõpetus** toetab eriti seda pädevust, aidates õpilastel arendada projektijuhtimise ja koostööoskusi.

Digipädevus on keskne kõigis valikainetes, kus tehnoloogiate kasutamine mängib suurt rolli info kogumisel, analüüsimisel ja tulemuste esitlemisel.

Õppeainete lõimingu võimalused teiste ainevaldkondadega:

Valikainete õpetamine loob mitmekesised võimalused lõimida teadmisi ja oskusi teiste ainevaldkondadega, kujundades õpilastes valdkonnapädevusi ja toetades elukestvat õpet. Valikained, nagu **informaatika, ettevõtlusõpetus, robootika, inglise keel, keraamika ja ema keele ja kultuuri õpe**, soodustavad laiapõhjaliste oskuste arengut, mis hõlmavad digipädevusi, loovust, koostööoskusi ja ettevõtlikkust.

Keel ja kirjandus, sh võõrkeeled. Valikainete kaudu kujundatakse õpilaste suutlikkust ennast selgelt ja asjakohaselt väljendada, olgu see siis kirjalikult või suuliselt. Näiteks **inglise keele valikaine** toetab võõrkeelte omandamist ja aitab õpilastel arendada suhtlusoskusi rahvusvahelistes kontekstides. **Informaatika** ja **robootika** aitavad kujundada oskusi analüüsida ja kriitiliselt hinnata digitaalseid tekste ja meediaallikaid, arvestades intellektuaalomandi ja andmekaitse nõudeid.

Matemaatika. Valikainetes, nagu **ettevõtlusõpetus** ja **robootika**, arendatakse oskust lahendada probleeme, rakendada matemaatilisi mudeleid ja tõlgendada andmeid. Näiteks **ettevõtlusõpetus** toetab ressursiplaneerimist ja finantskirjaoskust, aidates õpilastel mõista raha väärtust ja planeerida oma tegevusi realistlikult.

Loodusained. Valikained aitavad mõista loodus- ja tehiskeskkonna vahelisi seoseid. Näiteks **robootika** võimaldab uurida tehnoloogiate rakendusi ja nende mõju keskkonnale, arendades õpilaste arusaama jätkusuutlikust arengust ja vastutustundlikust tarbimisest.

Tehnoloogia. Valikained, nagu **informaatika** ja **robootika**, mängivad keskset rolli nüüdisaegsete tehnoloogiate õpetamisel, kus õpilased õpivad kasutama digivahendeid tõhusalt ja eetilisel. Nad arendavad oskust rakendada tehnoloogiat oma igapäevaelu ja õpitegevuste toetamiseks, järgides samal ajal ohutus- ja autoriõiguse reegleid.

Kunstiained. Keraamika valikaine toetab õpilaste loovust ja esteetilist eneseväljendust. Õpilased õpivad hindama kultuurilist mitmekesisust ja kasutama loovust eneseväljenduses. Valikainete kaudu mõistavad õpilased erinevaid kunstivorme ja nende kultuurilist tähendust.

Lisa 9. Valikõppeained (robotika, ettevõtlus, inglise keel, informaatika, keraamika, oma keele ja kultuuri õpe)

Kehaline kasvatus. Valikainete kaudu arendatakse oskusi, mis on seotud kehalise ja vaimse tervisega. Näiteks **ettevõtlusõpetus** võib hõlmata ka tervislike eluviiside edendamist, pidades silmas tervise ja töövõime säilitamist. Samuti arendatakse koostööoskusi meeskonnatöös ja tervisealases hariduses.

Läbivate teemade rakendamise võimalused valikainetes:

Elukestev õpe ja karjääri plaanimine. Valikainete, nagu **ettevõtlusõpetus** ja **informaatika**, kaudu kujundatakse iseseisva õppimise ja eneseanalüüsi oskust. Õpilastele antakse ülevaade erinevatest karjäärivõimalustest ja oskustest, mis on tulevikus olulised. Erinevate õppetegevuste kaudu, näiteks projektitööd või praktilised ülesanded, arendatakse võimet planeerida oma haridusteed ja karjääri.

Keskkond ja jätkusuutlik areng. Valikainetes, nagu **robotika** ja **informaatika**, käsitletakse jätkusuutlikkuse teemasid, aidates õpilastel mõista tehnoloogia ja keskkonna vahelisi seoseid. Õpilasi suunatakse leidma lahendusi keskkonnaprobleemidele, arvestades tehnoloogiate rolli jätkusuutlikus arengus.

Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus. **Ettevõtlusõpetuse** kaudu arendatakse ettevõtlikkuspädevust, õpetades õpilasi looma ja juhtima projekte, leidma uusi lahendusi ja võimalusi. Õpilased õpivad algatusvõimet, vastutustunnet ja probleemide lahendamise oskusi, mis on olulised aktiivse kodaniku ja ettevõtliku inimese kujunemisel.

Kultuuriline identiteet. Valikained, nagu **ema keele ja kultuuri õpe**, toetavad õpilaste arusaama oma kultuurilisest identiteedist ning kultuuride mitmekesisusest. Õpilasi suunatakse väärtustama oma rahvuslikku identiteeti ja hindama erinevate kultuuride mõju ühiskonnale.

Teabekeskond. Informaatika valikaine arendab õpilaste oskust orienteeruda kaasaegses infokeskkonnas, analüüsida kriitiliselt erinevaid allikaid ja kasutada digivahendeid tõhusalt ning eetilisel.

Tehnoloogia ja innovatsioon. Robotika ja **informaatika** arendavad õpilaste võimekust rakendada tänapäevaseid tehnoloogiaid loovalt ja sihipäraselt. Õpitakse, kuidas kasutada tehnoloogiaid uute lahenduste leidmiseks ja innovaatiliste projektide elluviimiseks.

Tervis ja ohutus. Valikainetes pööratakse tähelepanu turvalisuse tagamisele nii tehnoloogiliste vahendite kasutamisel kui ka praktilistes töödes, näiteks **keraamikas** ja **robotikas**, kus järgimine on oluline tööprotsessi ohutuse tagamiseks.

Väärtused ja kõlblus. Valikainete kaudu, eriti **ema keele ja kultuuri õppes**, kujundatakse õpilaste väärtuspädevusi, õpetades neid mõistma ja rakendama ühiskondlikke ja eetilisi norme oma igapäevaelus.

Õppetegevuse kavandamine ning korraldamine

Õppe kavandamisel lähtutakse õpilaste huvidest ja individuaalsetest õpivajadustest. Valikained pakuvad mitmekesiseid õppemeetodeid, sealhulgas projektipõhist õpet, praktilisi töid ja digitaalsete töövahendite kasutamist. Õpet korraldatakse uurimusliku õpikäsituse järgi, kus õpilased saavad ise tegutseda ja lahendada reaalseid probleeme. Õppetegevusi korraldatakse nii klassiruumis kui ka väljaspool seda, sealhulgas ettevõtete ja asutuste külastusi. Õppeprotsess on paindlik ja kohandatav vastavalt õpilaste vajadustele.

1.3 Õppekorralduse erisused

Valikainetes on õppekorraldus paindlik ja keskendub praktilistele ülesannetele ning õpilaste individuaalsetele huvidele ja tugevustele. Õppetöö toimub tihti projektipõhiselt ja rühmatöödena, kus õpilased saavad ise valida, kuidas nad oma oskusi rakendavad. Samuti võib õppetöö olla seotud reaalsete eluoludega, kus õpilased peavad lahendama praktilisi ülesandeid, mis on seotud nende igapäevaeluga või tulevase tööeluga.

Valikainetes on oluline pakkuda õpilastele võimalust ise otsustada oma õpitempotevuse üle ning juhendada neid eesmärkide seadmisel ja õppimise planeerimisel. Õpilased teevad sageli koostööd ja osalevad ühistes projektides, kus nad saavad jagada oma teadmisi ja oskusi. Õppetöö toimub mitmekesiste meetoditega, nagu töötoad, praktilised ülesanded, projektid, loovtööd ja ettevõtete külastused.

1.4 Õppekeskkonna erisused

Valikainete puhul on oluline luua õppekeskkond, mis toetab loovust, praktiliste oskuste arendamist ja iseseisvat õppimist. Õppekeskkond peaks olema varustatud kaasaegsete tehnoloogiliste vahenditega, eriti **informaatika** ja **robootika** õpetamisel, kus õpilastel on ligipääs arvutitele, programmeerimistarkvarale ja robotitele. **Keraamikas** on oluline tagada sobivad töövahendid ja materjalid, mis toetavad loomingulist eneseväljendust. **Ettevõtlusõpetuses** võib kasutada simulatsioonikeskkondi, kus õpilased saavad praktiseerida ettevõtlusalaseid oskusi.

Samuti peab õppekeskkond olema koostööd toetav ja julgustav, kus õpilased saavad vabalt esitada oma ideid ja katsetada erinevaid lahendusi. Õpilastele tuleb pakkuda võimalusi töötada nii individuaalselt kui ka rühmades, et arendada koostöö- ja suhtlusoskusi.

2. Ainekavad

2.1. VALIKAINED INFORMAAATIKA AINEKAVA

2.1.1. Õppe- ja kasvatuse eesmärgid

Põhikooli informaatikaõpetusega taotletakse, et õpilane:

Lisa 9. Valikõppeained (robootika, ettevõtlus, inglise keel, informaatika, keraamika, oma keele ja kultuuri õpe)

1. valdab peamisi töövõtteid arvutil igapäevases õppetöös, eelkõige infot otsides, töödeldes ja analüüsides ning tekstidokumente ja esitlusi koostades;
2. teadvustab ning oskab vältida IKT kasutamisel tekkida võivaid ohte oma tervisele, turvalisusele ja isikuandmete kaitsele;
3. koostab IKT-vahendeid kasutades toimiva ja efektiivse õpikeskkonna;
4. osaleb virtuaalsetes võrgustikes ja kasutab veebikeskkonda digitaalsete materjalide avaldamiseks kooskõlas intellektuaalomandi kaitse heade tavadega.

2.1. 2. Õppeaine kirjeldus

Informaatika õpetamise üldeesmärk on tagada info- ja kommunikatsioonivahendite rakendamise pädevused igapäevase töö- ja õpikeskkonna kujundamiseks koolis. Informaatikaõpetuses on tarvis lähtuda igapäevase arvuti- ning internetikasutaja vajadustest.

2.1.2. Kooliastme lõpuks taotletavad teadmised, oskused ja hoiakud

II kooliaste

Õpilane:

1. järgib veebilehele kommentaare lisades, veebifoorumi ja postiloendi vahendusel toimivas arutelus osaledes nii tunnustatud suhtlusnorme kui ka selle keskkonna nõudeid;
2. selgitab ebaeetilise digisuhtluse võimalikke tagajärgi ning hindab kriitiliselt veebisuhtluse sisu ja turvalisust;
3. haldab ja kaitseb oma digitaalset identiteeti, sh kasutades mitmeastmelist või -faktorilist isikutuvastust ja parooli taaste meetodeid, selgitab oma sotsiaalmeedia vms konto privaatsusseadete häälestamise vajadust;
4. kirjeldab küberkiusamise olemust, kuidas seda märgata ja vastavas olukorras käituda;
5. rakendab turvameetmeid oma arvuti ja nutiseadme kaitseks (nt viiruse- ja pahavaratõrje, jälitusrakendused jne);
6. kirjeldab ja väldib digivahendi kasutamisest tekkida võivaid ohte tervisele (sõltuvus, liigese- ja rühivead, nägemise halvenemine), teeb vastavaid võimlemisharjutusi (silmadele, randmetele jne);
7. tuvastab ja lahendab iseseisvalt lihtsamaid probleeme tõrkuvate digiseadmete või rakendustega.

2.1. 4. Õppesisu

5.KLASS

Sissejuhatus tekstitöötlusse. Digiseade töövahendina

Õpilane:

1. seletab oma sõnadega ja kasutab kontekstis mõisteid tühik, sõna, rida, lause, lõik, dokument, fail, kaust, töölaud, märgistamine, taandrida;
2. sisestab teksti vastavalt arvutikirjaoskuse reeglitele;
3. muudab, kustutab, vormindab, kopeerib (s.h. veebilehelt
4. tekstidokumenti vorminguga ja ilma (Paste Special);
5. koostab plakati või kuulutuse tekstiteksti, kujundab ja teeb must-valge väljatruki;
6. harjutab praktilisi töövõtteid ohutuks ja säästlikuks tööks arvutiga
7. (klahvikombinatsioonid, ergonoomiline arvutikasutus).

Failide haldamine.

Õpilane:

1. salvestab failid kõvakettale/võrgukettale/ mälupulgale;
2. leiab arvutiklassi Dropboxist tööjuhendid, kopeerib tööjuhendid oma kodukausta, kopeerib oma tööd õpilaste tööde kausta Dropboxis, jagab Dropboxi salvestatud faili;
3. valib salvestuseks sobiva failiformaadi vastavalt töö iseloomule;
4. kopeerib, teisaldab, kustutab, pakib kokku, laeb veebikeskkonda faile ja kaustu;
5. kasutab operatsioonisüsteemi graafilist kasutajaliidest otstarbekalt ja säästlikult: aknad, kaustad, menüüd, tegumiriba, operatsioonisüsteemi välimus;
6. öötab mitme aknaga korraga.

Infootsing internetis ja töö meediafailidega.

Õpilane:

1. teab e-kirja saatmise häid norme;
2. saadab e-kirja manusega;
3. kannab fotosid, videoid ja helisalvestisi kaamerast, diktofonist ning telefonist arvutisse, jagab Google Drive'i või sotsiaalmeedia kaudu faile;
4. teeb lihtsamat video (<http://www.youtube.com>), foto
5. (<http://pixlr.com/>) ja helitöötlust (Audacity);
6. kasutab etteantud või enda valitud veebipõhist keskkonda sihipäraselt ja turvaliselt;
7. kasutab e-Kooli või Google Drive'i keskkonda oma õppeinfole ja õppematerjalidele ligipääsuks;
8. liitub keskkonnaga, valib turvalise salasõna, loob kasutajaprofiili ning lisab materjale;
9. kasutab turvaliselt ja eetilisel virtuaalset identiteeti: kaitseb enda identiteeti, on ettevaatlik võõrastega virtuaalselt suheldes (libaidentiteet), hoidub kasutamast teiste inimeste identiteeti.

Töö andmetega.

Õpilane:

1. koostab andmetabeli ja sagedustabeli etteantud andmestiku põhjal;
2. koostab lihtsamad valemeid ja kasutab neid andmetabelis kokkuvõtete tegemiseks;
3. loob erinevat tüüpi diagramme sagedustabeli põhjal.
4. teeb lihtsamad järeldused saadud andmete põhjal.

Referaadi vorming.

Õpilane:

1. vormindab oma loodud tekstiga referaadi;
2. lisab päise ja jaluse;
3. kasutab pealkirjades laade;
4. genereerib sisukorra automaatselt;
5. nummerdab leheküljed;
6. lisab loetelud, joonised ja tabelid koos allkirjadega;
7. loob tiitellehe;
8. koostab kasutatud materjalide loetelu;
9. viitab kasutatud materjalidele;
10. salvestab referaadi eri formaatides (doc, odt, pdf);
11. pakib faili kokku, saadab selle e-posti teel manusena õpetajale, laeb veebikeskkonda ja prindib selle paberile.

Esitluse koostamine.

Õpilane:

1. loob paaristöös slaidiesitluse (slaididele teksti, piltide, tabelite, diagrammide ja kujundite lisamine);
2. lisab loetelud ja tekstikastid;
3. valib slaidile sobiva ülesehituse ja kujunduse;
4. kannab slaidiesitluse ette klassis;
5. kasutab slaidiesitluse loomiseks Microsoft Powerpointi, Libre Office esitlustarkvara, Google esitlust, Prezi.com või Slidebean.com;
6. kasutab programmi ArtRage võimalusi maalಿಸarnase loominguulise töö tegemiseks;
7. loob omaloominguulise töö rakendusi kasutades.

Teema	Õppesisu/õppetegevused
Sissejuhatus tekstitöötluss e. Digiseade töövahendina	Õppesisu: Teksti sisestamine, vormindamine ja kopeerimine. Plakati või kuulutuse koostamine ning kujundamine.
Programmeerimine.	Õppesisu: Failide haldamine: salvestamine, kopeerimine, kustutamine, pakkimine. Operatsioonisüsteemi graafiline kasutajaliides. Töö mitme aknaga. Programmeerimise põhimõisteid, algoritmide rakendamist ja programmi

	loomise etappe
Digihügieen.	Õppesisu: Turvalisus, autorikaitse ja isikuandmete kaitse. E-kirja saatmine koos manusega. Fotode, videote ja helisalvestiste ülekandmine kaamerast, diktofonist ning telefonist arvutisse.
Digimeedia.	Õppesisu: Andmetabeli ja sagedustabeli koostamine. Diagrammi loomine sagedustabeli põhjal. Foto, arvutijoonis, video, 3D-joonis loomist, selle arvutisse salvestamist, töötlemist ja veebis jagamist, järgides autoriõigusi.
Referaadi vorming.	Õppesisu: Referaadi osad: tiitelleht, automaatselt genereeritud sisukord, sissejuhatus, peatükid, alampeatükid, joonised, tabelid, päis, jalus, kokkuvõtte, kasutatud kirjandus ja lisad.
Esitluse koostamine.	Õppesisu: Slaidi ülesehitus ja kujundus. Teksti, pildi, tabeli ja diagrammi sisestamine slaidile. Esitluse jagamine

4. Hindamine

Informaatika õpitulemusi kontrollitakse ja hinnatakse jooksvalt õpiülesannete järel.

Hindamisel arvestatakse:

1. õppe plaanipärasust, loominguilisust ja ratsionaalsust;
2. õppekavas ettenähtud õpitulemuste saavutamist ning seonduvate pädevuste olemasolu;
3. arvutiga loodud materjalide tehnilist teostust, esteetilisust ning originaalsust;
4. õpilase arengut.

2.2.VALIKAININE ETTEVÕTLUSÕPETUSE AINEKAVA PÕHIKOOILILE

2.2.1. Õppe- ja kasvatuse eesmärgid

Ettevõtlusõpetusega taotletakse, et põhikooli lõpuks õpilane:

1. on omandanud põhiteadmised majandusest, rahatarkusest, ettevõtlusest ja töömaailmast;
2. on täiendanud enesejuhtimise, sotsiaalsete olukordade lahendamise, loova mõtlemise ja ettevõtluskeskkonnas tegutsemise oskuseid;
3. on ettevõtliku hoiakuga, mis aitab muuta ideed tegudeks.

III kooliastme õpitulemused

Valikõppeainena „Ettevõtlusõpetus“ taotletakse, et põhikooli lõpuks õpilane:

1. püstitab eesmärged, vastutab oma ideede elluviimise eest ning rakendab meeskonnatöö võtteid;
2. on omandanud põhiteadmised majandusest, ettevõtlusest, rahatarkusest ja töömaailmast;
3. saab aru ettevõtluse tähtsusest igapäevaelus ja ühiskonnas, on positiivse hoiakuga ettevõtluse ja ettevõtjate suhtes;
4. kirjeldab enda võimeid, oskusi ja võimalusi tegutsemiseks ettevõtliku kodanikuna;
5. mõistab hariduse, oskuste ja kogemuste tähtsust konkureerimiseks tööturul;
6. teeb eesmärgipäraseid valikuid raha kasutamisel, tegutseb säästliku ja keskkonnateadliku tarbijana.

2.2.2. Õppeaine kirjeldus

Ettevõtlusõpetuse aine on jagatud kolmeks suuremaks teemaks: ettevõtluskeskkond, võimalused töömaailmas ning finantsid. Ettevõtlusõpetus annab ülevaate ettevõtte toimimisest ja ettevõtluse tähtsusest ühiskonnas, aitab paremini mõista inimtegevuse ja keskkonna vastastikuseid seoseid, ressursside nappust. Valikõppeaine kujundab õpilastes ettevõtluspädevust enesejuhtimise, sotsiaalsete olukordade lahendamise, loova mõtlemise ja ettevõtluskeskkonnas tegutsemise kaudu. Samuti arusaamist, et vastutus ühiskonna jätkusuutliku arengu tagamiseks on nii üksikisikul kui ka ettevõtetel, kelle otsused peavad lähtuma loodus- ja elukeskkonna säästmise vajadusest. Õpilased hindavad oma oskusi, soove, arenguvajadusi ning -võimalusi töömaailmas toimetulekuks, õpivad koostama elulookirjeldust, tähtsustama nii töötaja kui ka ettevõtja panust ühiskonda.

2.2.3. Õppesisu

7.KLASS

Ettevõtluskeskkond

Õpilane:

1. püstitab eesmärged, vastutab oma ideede elluviimise eest ning rakendab meeskonnatöö võtteid;
2. saab aru ettevõtluse tähtsusest igapäevaelus, kodukohas ja ühiskonnas;
3. kirjeldab juhendi alusel ettevõtte toimimist;
4. tunneb ettevõtluse põhimõisteid, saab aru turgude toimimisest;
5. kavandab grupitööna lihtsa turundusstrateegia, hindab vajalikke ressursse ja tarbija vajadusi;
6. koostab grupitööna lihtsa ärimudeli;
7. on positiivse hoiakuga ettevõtluse ja ettevõtja suhtes, iseloomustab ettevõtlikku töötajat;
8. saab aru majanduse jätkusuutlikkuse põhimõttest ja tegutseb ise jätkusuutlikult.

Võimalused töömaailmas

Õpilane:

1. kirjeldab iseenda tugevaid ja nõrku külgi vastavalt soovitud ametile ja tööturu võimalustele ning lähtudes ettevõtluskeskkonnast;
2. mõistab hariduse, oskuste ja kogemuste seost võimalustega tööturul;
3. koostab juhendamisel karjääriplaani lähtudes iseenda soovidest, eeldustest ja oskustest;
4. oskab vormistada elulookirjeldust ja töökohataotlust;
5. näeb ettevõtlust ühe isikliku karjääri võimalusena.

Finantsid

Õpilane:

1. mõistab majandusringlust ja maksusüsteemi;
2. teeb eesmärgipäraseid valikuid raha kasutamisel;
3. oskab nimetada erinevaid finantsteenuseid;
4. mõistab ja järgib ühiskonnas kokkulepitud seadusi ja väärtusi rahaga seotud otsuste tegemisel;
5. tegutseb teadliku tarbijana;
6. märkab looduskeskkonnas ja ühiskonnas tarbimisest tekkinud probleeme ning otsib võimalusi nende ennetamiseks või lahendamiseks.

Teema ja tunnimah	Õppesisu/õppetegevused
Ettevõtluskeskkond	<p>Õppesisu: Ettevõtlikkus ja ettevõtlus, ettevõtte toimimine, ettevõtluskeskkond, ressursside nappus ja jätkusuutlik kasutus, eraomand, konkurents, ettevõtluse võimalused ja riskid, äriidee ja ärimudel, kasumi motiveeriv roll. Turundus, tarbija vajadused ja tootmise eesmärgid, omahind ja turuhinna kujunemine. Ettevõtja ootused ettevõtte töötajale ja meeskonnatöö tähtsus (ülesanded, vastutus, tööjaotus, aja planeerimine). Ettevõtluse roll ja olulisus ühiskonna toimimisel. Kohalik ettevõtlus. Ärietika.</p> <p>Põhimõisted: <i>Ettevõtlikkus, ettevõtlus, eraomand, konkurents, ettevõtluskeskkond, äriidee, ärimudel, kasum, kahjum, turundus, omahind, turuhind, tööjaotus, ärietika, jätkusuutlik majandus.</i></p>
Võimalused töömaailmas 12 tundi	<p>Õppesisu: Võimalused töömaailmas; elukutsed ja ametid kodukoha ettevõtetes, enda vajadused, soovid ja võimalused elukutsevalikul ja tööturul. Hariduse, oskuste ja kogemuste nõuded tööturul. Isiklik karjääriplaan ehk edu tee (kuhu tahan jõuda 35. eluaastaks, mida tahan saavutada, kuidas selleks pingutada). Töökoha taotlemiseks motivatsioonikirja ja elulookirjelduse koostamine (enda andmetega või legendi põhjal, konkreetse töökuulutuse alusel); elukutsed ja ametid praegu ja tulevikus, elukestev areng (mida tahaksin elus ära teha, proovida, kogeda, õppida, millised takistused võivad ette tulla ja kuidas neid ületada).</p> <p>Põhimõisted <i>Elukutse ja amet, töötaja ja tööandja, karjäär, elukestev areng, motivatsioonikiri ja CV.</i></p>
Finantsid	<p>Õppesisu: Tulud ja kulud. Töötasu tuluallikana. Bruto- ja netopalk, palgafond ja maksud. Soovid, vajadused, kulude ja tulude planeerimine, eelarve. Isiklike ressursside piiratus, tulu suurendamise võimalused ja valik. Teadlik ja keskkonda säästev tarbimine, eesmärgipärane finantsteenuste kasutamine.</p> <p>Põhimõisted <i>Bruto- ja netopalk, maksud, eelarve, finantsteenused, hoius, laen, intress, säästmine, investeerimine.</i></p>

2.3.VALIKAININE ROBOOTIKA AINEKAVA PÕHIKOOIILE

2.3.1. Õppe- ja kasvatuse eesmärgid

Robotikaga õpetamisega taotletakse, et õpilane:

1. omandab põhilised robotikakontseptsioonid ja mõistab selle mõju tänapäeva maailmale.
2. täiustab eneseregulatsiooni oskusi, töötades erinevate robotiprojektide kallal.
3. arendab loovat mõtlemist ja võimet leida mitte-tavalisi lahendusi.
4. kujundab ettevõtlik suhtumine, innustades oma ideid ellu viima.

I kooliastme õpitulemused

Valikõppeainena „Robotika“ taotletakse, et põhikooli lõpuks õpilane:

1. teab, mida kujutavad endast robotid ja millistes eluvaldkondades neid kasutatakse;
2. oskab suhtlusolukorras küsida abi, anda nõu, kuulata kaaslast;
3. hoolitseb robotikomplekti komponentide korrektse kasutamise eest;
4. oskab lugeda joonistega tööjuhendeid ning suudab joonistel kujutatud õpetuste järgi roboteid kokku panna;
5. tunneb robotikomplekti koostisosade tööpõhimõtteid, oskab selgitada teistele, teab nende limitatsioone;
6. pöörab tähelepanu seadme esteetilisele väljanägemisele;
7. tunneb ja oskab kasutada programmeerimiskeskonda;
8. järjestab loogiliselt programmeerimisblokke vastavalt eesmärgile;
9. mõistab loogilise järgnevuse põhimõtet programmide koostamisel;
10. kasutab praktiliselt lihtsaid matemaatilisi tehteid erinevate programmide koostamisel ning korduste määramisel;
11. suudab navigeerida nii enda kui ka teiste poolt kokku pandud koodis;
12. on kannatlik ja järjekindel erinevate lahendusteede katsetamisel;
13. oskab analüüsida esitatud andmeid ning teha vastavaid otsuseid;
14. aktsepteerib erinevaid probleemide lahendusteid;
15. oskab teha rühmatööd.
16. loob lihtsaid, elu jälgendavaid mudeleid ja süsteeme (nt. Lego mudeleid, oskab kasutada WeDo 2.0 programmeerimiskeskonda, tunneb ja teab, millal kasutada mootori-, heli-, klaviatuuri-, ekraani-, töö kestuse ja ootamise plokki).

2.3.2. Õppeaine kirjeldus

Robotika keskendub praktilisele lahendamisele igapäevaelus esilekerkivatele probleemidele ja ülesannetele, kasutades selleks robotimudelite loomist. Loomisprotsess aitab avastada seoseid teiste õppeainetes käsitletud teemadega. Robotika ühendab matemaatika, tehnoloogia, eesti keele, kunsti ja loodusteaduste valdkonnad. See aine propageerib

Lisa 9. Valikõppeained (robootika, ettevõtlus, inglise keel, informaatika, keraamika, oma keele ja kultuuri õpe)

teaduslikku mõtteviisi, pakkudes õpilastele mängulist ja lõbusat viisi huvi äratamiseks tehnika, infotehnoloogia ja üldiselt teaduse vastu. Robootika keskendub loogiliste seoste loomisele, edendades õpilaste arusaamist ja järelsusvõimet.

2.3.3. Õpitulemused ja õppesisu klassiti

2.KLASS

Õpitulemused 2. klassis

Robootika alused

Õpilane:

1. tutvub robootika põhitõdedega ja mõistab selle tähtsust.
2. omandab algteadmised LEGO WeDo 2.0 ja/või Spike Essential komplektidest.

Loomine ja programmeerimine

Õpilane:

1. õpib lihtsate robotite kokkupanekut ja programmeerimist.
2. suudab juhtida robotit läbi lihtsate ülesannete.

Robootikaprojektid ja esitlemine

Õpilane:

1. oskab iseseisvalt planeerida ja läbi viia lihtsaid robootikaprojekte.
2. suudab oma loodud roboteid ja nende funktsioone teistele esitleda.

Teema	Õppesisu/õppetegevused
Robootika alused	Õppesisu: Tutvustus robootika mõistega ja selle rakendustega igapäevaelus LEGO WeDo 2.0 ja/või Spike Essential komplektide ülevaade ning esmased harjutused. Esimene tutvus robootika ehituse ja programmeerimise põhimõtetega.
Loomine ja programmeerimine	Õppesisu: Lihtsa roboti ehitamine ja seadistamine LEGO WeDo 2.0 ja/või Spike Essential komplektist. Põhiliste programmeerimise kontseptsioonide selgitamine ja rakendamine. Lihtsate ülesannete lahendamine, nagu liikumine erinevates suundades ja lihtsad sensoritega seotud ülesanded.
Robootikaprojektid ja esitlemine	Õppesisu: Õpilaste jagunemine väiksematesse rühmadesse. Iga rühm valib välja oma robootikaprojekti, mis lahendab konkreetse ülesande või teema: liikuvad loomad, liikuv sõiduk, lihtne masin,

Lisa 9. Valikõppeained (robootika, ettevõtlus, inglise keel, informaatika, keraamika, oma keele ja kultuuri õpe)

	<p>taimede hooldamine, ilmajaam, joonistav robot, liikuvad mänguasjad, teaduse uurimine.</p> <p>Rühmad töötavad iseseisvalt oma projektide kallal, tehes vajalikud ehitus- ja programmeerimistööd.</p> <p>Õpilased esitlevad oma projekte klassile, demonstreerides nende tööd ja selgitades, kuidas robot töötab ning millist ülesannet täidab.</p> <p>Klassikaaslased saavad esitletud projektide kohta küsimusi esitada ja tagasisidet anda.</p>
--	---

2.4. VALIKAININE INGLISE KEELE LIHTSUSTATUD VALIKAINEKAVA PÕHIKOOLILE

2.4.1. Õppe- ja kasvatus eesmärgid

Inglise keele õpetusega taotletakse, et õpilane:

1. õpib kuulama ja mõistma lihtsat igapäevast võõrkeelset kõnet, osaleb vestluses;
2. tunneb võõrkeele häälduse, intonatsiooni ja rütmi;
3. omandab sõnavara, mis on vajalik elus toimetulekuks;
4. suudab ja julgeb realiseerida oma kõnesoovi eluliselt vajalikes situatsioonides;
5. orienteerub igapäevases lihtsas verbaalses teabes;
6. oskab täita lihtsamaid tarbekirja blankette;
7. õpib kasutama sõnaraamatuid, vestlussõnastikke;
8. omandab elementaarsed keeleüksused ja oskab neid kõnes kasutada.

2.4.2. Õppeaine kirjeldus

Keeleõpetuse eesmärk on õpetada kasutama keelt loomulikes suhtlusolukordades. Seepärast on õpetaja ülesandeks luua klassis võimalikult loomulik keelekeskkond. Sellele aitavad kaasa erinevad õppemeetodid, mille käigus kujundatakse suhtlus- ja käitumisoskusi.

2.4.3. Õppetöö rõhuasetused

Õppetöö rõhuasetused 5. klassis

5. klassis valmistatakse õpilasi ette keeleoskuse omandamiseks. Oluline on, et õpilased saaksid elementaarsed teadmised võõrkeele eripärast, et nad hakkaksid tajuma võõrkeelele omast kõla, intonatsiooni.

5. klassis on esmatähtis kuulamisoskuse ja kuuldust arusaamise oskuse arendamine. Õpilasi õpetatakse aktiivselt kuulama, eristama üksikuid sõnu, väljendeid, lauseid, aga ka hääletooni ja intonatsiooni. Kuulamisoskuse kujundamine on vahetult seotud matkimise ja järelekordamisega ning artikulatsiooniaparaadi arendamisega. Oluline on õpetada märkama ka kõneleja miimikat ja žeste, sest need toetavad kõne mõistmist. Õpilane omandab oskuse reageerida initsiatiivsele repliigile (küsimus, teade, korraldus).

Keeleõppes kasutatakse suulise eelnevuse printsiipi: keeleüksused, mida laps hakkab lugema ja kirjutama, omandatakse eelnevalt suulises kõnes. Kompleksselt arendatakse kõiki osaoskusi.

Õppetöö rõhuasetused 6.klassis

Keeletunnis arendatavad üldpädevused: väärtuspädevus, õpipädevus ja suhtluspädevus.

Kujundatakse elementaarseks suhtlemiseks vajalik sõnavara. Õpitakse moodustama ning kasutama grammatiliselt õigeid lauseid õpitud sõnavara ja keeleteadmiste piires. Kujundatakse kõnelemissoovi ja suhtlemisjulgust, arendatakse õpitud sõnade hääldus- ja kirja- ja kirjapildi kokkusobitamist, kujundatakse lugemisoskust. Kõnelemis- ja suhtlemis- oskuse arendamiseks õpetatakse õpilasi kasutama kompensatoorseid strateegiaid (üleküsimine, uuesti alustamine)

ja mitteverbaalseid väljendusvahendeid (žestid, miimika, imiteerimine).

Jätkuvalt kasutatakse suulise eelnevuse printsiipi: see, mida laps hakkab lugema ja kirjutama, omandatakse eelnevalt suulises kõnes. Kompleksselt arendatakse kõiki osaoskusi.

Õppetöö rõhuasetused 7. klassis

Kujundatakse elementaarseks suhtlemiseks vajalik sõnavara. Õpitakse moodustama ning kasutama grammatiliselt õigeid lauseid õpitud sõnavara ja keeleteadmiste piires. Kujundatakse kõnelemissoovi ja suhtlemisjulgust, arendatakse õpitud sõnade hääldus- ja kirjpildi kokkusobitamist, kujundatakse lugemisoskust.

Kõnelemisoskuse arendamiseks õpetatakse õpilasi kasutama kompensatoorseid strateegiaid (üleküsimine, uuesti alustamine) ja mitteverbaalseid väljendusvahendeid (žestid, miimika, imiteerimine).

Jätkuvalt kasutatakse suulise eelnevuse printsiipi: see, mida laps hakkab lugema ja kirjutama, omandatakse eelnevalt suulises kõnes. Kompleksselt arendatakse kõiki osaoskusi.

Õppetöö rõhuasetused 8.-9. klassis

Kujundatakse ja kinnistatakse võõrkeele alaseid (jätkuvalt integreeritult teiste õppeainete ja huvitegevusega) teadmisi ning oskusi, mis aitavad õpilastel toime tulla edaspidises iseseisvas elus. Põhiülesandeks jääb endiselt kõnekeele arendamine. Sellest tulenevalt kujundatakse kõnest ja tekstist arusaamist, ergutatakse kõnelemissoovi eluliselt vajalikes situatsioonides, õpetatakse orienteeruma igapäevases võõrkeelses teabes, iseseisvalt sõnaraamatuid, vestlussõnastikke ja teabevahendeid kasutama, lihtsamaid tarbekirja vorme täitma. Jätkuvalt kujundatakse keele kõiki.

2.4.4. Õpitulemused ja õppesisu klassiti

5. KLASS

Õpitulemused 5. klassis

Õpilane:

1. tunneb ära õpitud sõnad ja väljendid suulises kõnes ja kirjalikes lühikestes tekstides, saab aru nende tähendusest;
2. vastab lühikestele väga lihtsatele küsimustele õpitu ulatuses;
3. oskab esitada väga lühikesi lihtsaid küsimusi;
4. tunneb tähestikku;
5. tunneb ära õpitud sõna kirja pildi;
6. oskab teha ära kirja võõrkeelsetest tekstidest;
7. oskab kirjutada oma isikuandmeid;
8. suhtub positiivselt võõrkeele õppimisse.

Teema	Õppesisu/ õppetegevused
Mina ise.	Õppesisu: Minu nimi, vanus, sugu. Enda tutvustamine. Tervitamine, hüvastijätmne, palumine, tänamine.
Minu perekond.	Õppesisu: Perekonnaliikmete ja sugulaste nimetused.
Mina ja teised.	Õppesisu: Lemmikloomade nimetused.
Minu kodu.	Õppesisu: Tubade ning majaosade nimetused. Kodus esinevad mööbliesemed ning majapidamistarbed. Kodus kasutatavad nõud ning köögitarbed. Toitude ja toiduainete nimetused. Puuviljad. Juurviljad. Erinevate riietusesemete ja jalanõude nimetused.
Minu kool ja klass.	Õppesisu: Mänguasjade, spordivahendite, lauamängude ja koolitarvete nimetused.
Eesti ja naaberriigid.	Õppesisu: Erinevate rahvuste ning ehitiste nimetused.
Vaba aeg ja hobbid.	Õppesisu: Vabal ajal toimuvate tegevuste ja kasutatavate asjade nimetused. Päeval toimuvate tegevuste, kasutatavate esemete nimetused.

Lisa 9. Valikõppeained (robotika, ettevõtlus, inglise keel, informaatika, keraamika, oma keele ja kultuuri õpe)

Taotletavad õpitulemused 5. klassi lõpuks osaoskuseti:

- Kuulamine A1.1
- Lugemine A1.1
- Rääkimine A1.1
- Kirjutamine A1.1

6. KLASS

Õpitulemused 6. klassis

Õpilane:

1. saab aru õpitud sõnadest ja lühikestest lausetest;
2. reageerib adekvaatselt lihtsatele küsimustele ja korraldustele;
3. mõistab lihtsaid sagedamini esinevaid väljendeid ja sõnu sisaldavaid tekste;
4. kasutab õpitud sõnu ja väljendeid oma (küsimuste esitamine, küsimustele vastamine) vajaduste väljendamiseks;
5. suudab kirjutada lühikesi lauseid ja fraase enda ja oma lähima ümbruse kohta.

Teema	Õppesisu
Mina ise.	Õppesisu: Mina ise: välimus, riietus. Tervitamine ja hüvastijätt. Tänamine, vabandamine.
Minu perekond.	Õppesisu: Pereliikmed, lemmikloomad.
Minu kodu.	Õppesisu: Minu kodukoht: loodus, loomad, ilm, aastaajad. Värvid. Toit, söömine.
Minu kool ja klass.	Õppesisu: Koolipäev. Kellaajad. Sõbrad. Õpetajad. Enda ja teiste esitlemine. Põhiarvud. Telefoninumbri ütlemine.
Vaba aeg ja harrastused.	Õppesisu: Igapäevased toimingud. Nädalapäevad. õnnitlemine ja head soovid jõuludeks, uueks aastaks. Millegi ulatamine ja vastuvõtmine.

Taotletavad õpitulemused 6. klassi lõpuks osaoskusesti:

- Kuulamine A1.2
- Lugemine A1.2
- Rääkimine A1.1
- Kirjutamine A1.1

7. KLASS

Õpitulemused 7. klassis

Õpilane:

1. saab aru selgelt hääldatud fraasidest, lausetest ja tuttava situatsiooniga seotud lühikestest dialoogidest;
2. saab aru lihtsatest kirjalikest tekstidest, mis on seotud igapäeva elu ja vajadustega;
3. oskab suuliselt lühidalt tutvustada ennast ja oma lähiümbrust;

Lisa 9. Valikõppeained (robotika, ettevõtlus, inglise keel, informaatika, keraamika, oma keele ja kultuuri õpe)

4. suudab alustada ja lõpetada lühivestlust õpitud teemade piires;
5. suudab osaleda lühidialoogis õpitud sõnavara ja lausemallide piires;
6. kirjutab lihtsaid lühiteateid igapäevaeluga seotud tegevustes (nt postkaart, kutse);
7. oskab näidise järgi lühikesi kirjeldavaid tekste koostada.

Teema	Õppesisu
Mina ise.	Õppesisu: Mina ise: välimus, riietus. Tervitamine ja hüvastijätt. Tänamine, vabandamine.
Minu perekond.	Õppesisu: Pereliikmed, lemmikloomad.
Minu kodu.	Õppesisu: Minu kodukoht: loodus, loomad, ilm, aastaajad. Värvid. Toit, söömine.
Minu kool ja klass.	Õppesisu: Koolipäev. Kellaajad. Sõbrad. Õpetajad. Enda ja teiste esitlemine. Põhiarvud. Telefoninumbri ütlemine.
Vaba aeg ja harastused.	Õppesisu: Igapäevased toimingud. Nädalapäevad. õnnitlemine ja head soovid jõuludeks, uueks aastaks. Millegi ulatamine ja vastuvõtmine.

Taotletavad õpitulemused 7. klassi lõpuks osaoskusesti

- Kuulamine A1.2
- Lugemine A1.2
- Rääkimine A1.2
- Kirjutamine A1.2

8. KLASS

Õpitulemused 8. klassis

Õpilane:

1. saab õpitud temaatika piires aru lühidialoogidest ja tekstidest;
2. saab aru lühikestest lihtsatest tekstidest (postkaart, teeviit, teade, sõnum) ja leiab neist vajaliku teabe;
3. saab aru lihtsatest kirjalikest tööjuhustest;
4. osaleb lihtsates lühikestes igapäevaelulistes suhtlus-situatsioonides;
5. saab aru olulisest teabest olmetekstides (menüü, juhend, küsimustik);
6. kirjeldab suuliselt oma tegevusi igapäevaelulistes situatsioonides.

Teema	Õppesisu
Mina ise	Õppesisu: Mina ise: välimus, iseloom, huvid. Mina ja minu arvamus: meeldib/ei meeldi. Reageerimine telefonikõnedele. Oma soovi väljendamine.

Minu perekond.	Õppesisu: Minu pere ja kodu: linn, küla, maja.
Minu kodu.	Õppesisu: Minu kodukoht: loodus, loomad, ilm, aastaajad. Värvid. Toit, söömine.
Minu kool ja klass.	Õppesisu: Koolipäev. Koolitee. Õppeained. Sõbrad. Õpetajad. Nime ja aadressi küsimine. Kaaslase soovi küsimine. Heakskiidu väljendamine.
Vaba aeg ja harrastused.	Õppesisu: Minu harrastused: sport, kino, muusika. Üllatuse väljendamine, millegi ulatamine ja vastuvõtmine. Õnnitlemine ja head soovid jõuludeks, uueks aastaks.
Eesti ja naaberriigid.	Õppesisu: Eesti ja naaberriikide asukoht, keel, pealinn, raha.

Taotletavad õpitulemused 8. klassi lõpuks osaoskuseti:

- Kuulamine A1.2
- Lugemine A1.2
- Rääkimine A2.2
- Kirjutamine A1.2

9. KLASS

Õpitulemused 9. klassis

Õpilane:

1. on omandanud esmased teadmised õpitava keele maa(de) kultuurist;
2. saab aru lihtsatest dialoogidest, väga lühikestest juttudest, teadetest ja sõnumitest tuttavatel teemadel, mis on seotud igapäevaeluga;
3. loeb sageli kasutatava sõnavaraga lühikesi tekste ja faktilist infot sisaldavaid tekste (kuulutus, isiklik kiri, e-kiri jt);
4. leiab tekstis sisalduvat infot;
5. tutvustab suuliselt ennast, oma huvisid ja oma pereliikmeid;
6. kirjeldab lähiümbrust ja tegevusi õpitud sõnavara ja lausemallide piires;
7. kirjutab lühikesi ja lihtsaid tekste: erinevat tüüpi sõnumeid, kirjeldusi, minevikus toimunud tegevusi, kirjeldab oma tundeid ja arvamusi.

Teema	Õppesisu
Mina ise.	Õppesisu: Mina ise: välimus, iseloom, huvid. Mina ja minu arvamus: meeldib/ei meeldi. Reageerimine telefonikõnedele. Loa palumine, lubamine ja keeldumine. Orienteerumine infos. Kirjavahetus. Arsti juures, kehaosad.
Minu perekond.	Õppesisu: Minu vanemate töö.

Lisa 9. Valikõppeained (robootika, ettevõtlus, inglise keel, informaatika, keraamika, oma keele ja kultuuri õpe)

Minu kodu.	Õppesisu: Minu kodukoht: loodus, loomad, ilm, aastaajad. Värvid. Toit, söömine.
Minu kool ja klass.	Õppesisu: Koolipäev. Koolitee. Õppeained. Sõbrad. Õpetajad. Kooliruumid. Nime ja aadressi küsimine. Kaaslase soovi küsimine. Heakskiidu väljendamine.
Vaba aeg ja harrastused.	Õppesisu: Minu harrastused: sport, kino, muusika. Ostmine kaupluses, postkontoris. Kirja ja postkaardi kirjutamine.
Eesti ja naaberriigid.	Õppesisu: Eesti ja naaberriikide asukoht, keel, pealinn, raha.

Taotletavad õpitulemused põhikooli lõpuks osaoskuseti:

Kuulamine A2.2

Lugemine A2.1

Rääkimine A2.2

Kirjutamine A2.1.

2.5. VALIKAININE KERAAMIKA EESTI KEELES LIHTSUSTATUD VALIKAINEKAVA PÕHIKOOLILE

2.5.1. Õppe- ja kasvatuse eesmärgid

Keraamika õpetusega taotletakse, et õpilane:

1. õpib tundma ja kasutama erinevaid savitöö tehnikaid ning materjale;
2. arendab peenmotoorikat ja ruumilist mõtlemist;
3. õpib kujundama ja valmistama lihtsaid keraamilisi esemeid;
4. mõistab savitöö protsessi, alates ideest kuni valmis esemeni;
5. õpib hindama keraamika esteetilisi ja praktilisi väärtusi;
6. tutvub Eesti keraamika traditsioonidega ning avastab savikunsti mitmekesisust;
7. saavutab teadmised ja oskused keraamikat õppides eesti keeles, mis toetab keele kui kultuuri kandja ja vahendaja mõistmist ning aitab kaasa eesti keele ja kultuuri säilimisele ja edasiandmisele.

2.5.2. Õppeaine kirjeldus

Keraamika kursusel õpivad lapsed savitöö põhitõdesid ja -tehnikaid, nagu sõtkumine, rullimine, näpitsmeetod, plaatmeetod ja vormimine. Läbi praktilise tegevuse saavad õpilased algteadmised savitöö vahenditest ja materjalidest ning õpivad neid ohutult kasutama. Kursuse raames valmistavad õpilased lihtsaid esemeid, mis võimaldavad neil rakendada ja kinnistada õpitud tehnikaid. Õppetöö toimub eesti keeles, toetades õpilaste keeleoskuse arengut ja suurendades teadlikkust eesti kultuurist.

2.5.3. Õppetöö rõhuasetused

Õppetöö 3. ja 4. klassis keskendub peamiselt:

1. Savitöö baastehnikate tutvustamisele ja praktilisele harjutamisele;
2. Loomingulise mõtlemise ja kujutlusvõime arendamisele läbi keraamika;
3. Iseseisva töö oskuste arendamisele, julgustades õpilasi oma ideid teostama;
4. Eesti keraamikapärandi ja kaasaegse keraamikakunsti tutvustamisele;
5. Eesti keele kasutamise olulisusele keraamikaõppes, mis toetab eesti keele ja kultuuri õpetamist ja õppimist.

Kõhutatakse eesti keele olulisust keraamika õppes, mis aitab kaasa õpilaste keeleoskuse arengule ning süvendab nende teadmisi eesti kultuurist.

3. KLASS

Õpitulemused 3. klassis

Õpilane:

1. tunneb ära, mis on savi ja milleks seda kasutatakse;
2. oskab lihtsaid esemeid sõrmitsega vormida;
3. koristab pärast tööd oma töökoha;
4. on valmistanud lihtsamaid keraamilisi esemeid;
5. teab, kuidas hooldada lihtsamaid töövahendeid.

Teema	Õppesisu/ õppetegevused
Töökoha korrashoid	Õppesisu: Töökoha ettevalmistamine. Töövahendite tutvustus. Töökoha koristamine. Töövahendite hooldamine.
Sissejuhatus keraamikasse	Õppesisu: Savi omadused ja kasutusvõimalused. Lihtsad vormimistehnikad: sõrmitsemine ja väikeste esemete valmistamine. Savitööde viimistlemine: lihtsate kaunistamistehnikate tutvustamine. Esemete kuivatamine ja põletamine: protsessi jälgimine ja selgitamine
Lõppprojekt.	Õppesisu: Oma lemmikeseme valmistamine ja kaunistamine

4. KLASS

Õpitulemused 4. klassis

Õpilane:

1. mõistab, kuidas savi kuivab ja mida see tähendab eseme valmistamisel;
2. oskab kasutada saviribasid ja saviplaate, et luua lihtsamaid anumaid või plaate;
3. järgib ohutusreegleid töövahendeid kasutades ja töökohta koristades;
4. proovib saviesemete kaunistamist.

Teema	Õppesisu/ õppetegevused
Töökoha korrashoid	Õppesisu: Töökoha ettevalmistamine. Töökoha koristamine. Töövahendite ja -kohtade ohutus ning hooldus.
Sissejuhatus keraamikasse	Õppesisu: Savi omadused ja kasutusvõimalused. Saviribade ja saviplaatide kasutamine. Lõpetamata tööde säilitamine. Saviesemete kaunistamine: erinevad tehnikad (tempel, kriimustus).
Lõppprojekt.	Õppesisu: Isikliku projekti planeerimine, valmistamine ja esitlemine

2.6. VALIKAINEKAVA „OMA EMAKEELE JA KULTUURI ÕPE“ (Vene keel)

2.6.1. Õppeaine kirjeldus

Õpilase emakeeleõpetuse eesmärk on õpilase tekitada huvi esimese keele arendamise vastu, toetada mitmekeelsuse arengut ja hoida sidet oma emakeelse kultuuripärandiga. Oma emakeele ja kultuuri õppimine aitab õpilasel luua seosed eesti keele kui teise keele ja kirjanduse õppimisega ning mõista keele ja kultuurilise tausta tähtsust üksikisikule, kogukonnale ja ühiskonnale. Emakeele ja kultuuri õppimine aitab õpilasel tähtsustada nii oma emakeelt kui ka väärtustada teisi keeli ja kultuure. On oluline, et võõrsil või kodukeelest erinevas keelekeskkonnas elav laps ei unustaks oma emakeelt ja et see areneks eakohaselt. Emakeel aitab arendada lapse mõtlemist, eneseväljenduse oskust ning mõjutab lapse kui isiksuse kujunemist. Emakeelt hästi valdav laps saab koolis paremini hakkama ka siis, kui kooli õppekeel ei ole tema emakeel. Keelt on võimalik õppida igas eluetapis, kuid ainult lapseas on seda võimalik omandada emakeelena.

Eri kultuure vaadeldes tuleb lisaks traditsioonidele käsitleda valikaines ka kaasaegset kultuurimaastikku, kaaskultuure, kultuurimaastiku muutumise põhjuseid, siduda ühiskondlike protsessidega, analüüsida erinevate kultuuride üksteise mõjutamist, suhestada omavahel erinevaid kultuurielemente ning mh suhestada neid ka tänapäeva Eesti ühiskonnaga.

Olulist rolli mängivad õpilase enda kaasatus, võimalikult lai autentsete tekstide kasutamine, näiteks multimeedia, erinevad mängud jmt. Kogu õppes on väga olulisel kohal õpilase võimalused õpitava keele keskkonnas viibimiseks väljaspool kooli.

Esimeses kooliastmes keskendutakse emakeeleõpetuses peamiselt suulisele keelekasutusele, õpilane õpib kuulama, küsima, vastama, jutustama. Arendatakse sõnavara, õpilane omandab peamised lugemis- ja kirjutamisoskused, tutvub lastekirjanduse ning eakohaste kultuuritraditsioonidega. Esimesel etapil tutvustatakse õpilasi suulise rahvaloominguteostega, rahvapärimumustega. Õppimise ülesandeks pole mitte ainult parimate rahvakunstiteostega tutvumine, vaid ka verbaalse loovuse, laste kujutlusvõime, kõne, mõtlemise arendamine, sõnavara suurendamine, ideede laiendamine meid ümbritseva maailma, inimeste, loomade, taimede kohta. Eesmärk on õppida kasutama keelt erinevates suhtlusolukordades, olla teadlik emakeele tähtsusest ja luua side oma emakeelega. Lisaks alustatakse esimeses kooliastmes emakeeles kirjutamise õppimist.

Esimeses kooliastmes toimub emakeeleõpe pigem mänguliselt, erinevates suhtlussituatsioonides, eakohaste tekstide, sh multimeedia, mängud, ja sisuvaldkondade abil. Oluline on kujundada õpilases julgus oma emakeeles suhelda. Oluliseks toetuseks emakeele omandamisel on kooliväline keskkond, eelkõige kodu, osalemine kogukondlikel üritustel, võimalus viibida oma keele keskkonnas. Lavastustes osalemine võimaldab lastel parandada oma emakeelt, mõista oma emakeele iseärasusi. Õppesisu valitakse selliselt, et õpilane saab laiendada oma teadmisi emakeelest, kultuurist, kirjandusest. Õppesisu toetab õpetamise eesmärki, on eakohane ning tugineb nii õpilase kogemusele kui ka kohalikule eripärale.

Lisa 9. Valikõppeained (robootika, ettevõtlus, inglise keel, informaatika, keraamika, oma keele ja kultuuri õpe)

Suulise suhtlemisoskuse kujunemiseks harjutatakse rühmas nii teiste kuulamist kui ka ise kõnelemist. Kuulamine, küsimine, vastamine, lugude jutustamine jne annab õpilasele võimaluse tutvuda erinevate suhtlusolukordadega.

Tekstide mõistmise arendamiseks vaadeldakse erinevaid eakohaseid tekste, nagu muinasjutud, lühilood, lihtsad info- ja meediatekstid, luuletused ning pildid. Harjutatakse küsimuste lugemist, koostamist, neile vastamist, eriti jutustavate ja kirjeldatavate tekstide põhjal.

Tekstiloomes õpitakse tundma kirjutamiseks vajalikke algtõdesid ja kirjakeele olemust, sh kirjasüsteemi. Kirjutamist harjutatakse nii klassis rühmaga kui ka individuaalselt. Olulisel kohal on eakohased keelemängud. Erilist tähelepanu pööratakse õpitava keele eripäradele.

Kirjanduse ja kultuuri mõistmisel on oluline, et keelekasutust vaadeldakse eelkõige aktiivses keelekeskkonnas, st kodus, kogukonnas, koostöös õpilast igapäevaselt ümbritsevate inimestega.

Esimeses kooliastmes lähtutakse tagasiside andmisel järgmisest:

1. eneseväljenduse ja suhtlemisoskuse areng
2. sõnavara eakohane teadlik kasutamine
3. eri liiki tekstidest aru saamine
4. lugemisharjumuse kujunemine
5. eakohane tekstiloomine
6. kultuurieripärade tundmine

Oluline on saada tervikpilt iga õpilase keeleoskuse edenemisest, et õpilane saaks tagasisidet oma keele mõistmise, kasutamise, eneseväljenduse, arutluse, tekstiloomine- ja tõlgendusoskuse kohta.

Teises kooliastmes on oluline, et õpilasel tekiks oskus ja harjumus oma emakeele kasutamiseks erinevates suhtlusolukordades. Õpilane õpib lugema erinevaid tekste, analüüsima saadud teavet, seda struktureerima ja edastama nii suuliselt kui ka kirjalikult. Õpilane arendab oma keeleoskust keelekeskkonnas suheldes. Õpilane õpib keeli võrdlema ja kasutama keeleoskust teadlikult erinevates õpikeskkondades. Eesmärk on süvendada sidet oma emakeele ja päritolukultuuriga.

Õppesisu valitakse selliselt, et õpilased saaksid oma emakeele, kirjanduse ja muu kultuuriga seotud teadmisi mitmekülgset avardada. Sisu toetab õpieesmärkide saavutamist, õppes kasutatakse nii õpilase enda kogemusi kui ka kohalikke võimalusi.

Suulise ja kirjaliku suhtlus suhtlemisoskuse arendamiseks on oluline osalemine rühma tegevustes. Üksteist kuulates, omavahel dialoogis olles ning koostööselt tegutsedes on hinnata

Lisa 9. Valikõppeained (robotika, ettevõtlus, inglise keel, informaatika, keraamika, oma keele ja kultuuri õpe)

enda ja teiste tegutsemist ning saada ise tagasisidet. Üha rohkem kasutatakse keele harjutamiseks ja keelekeskkonna imiteerimiseks emakeelse meedia võimalusi.

Teksti vastuvõtmisel suunatakse õppijat üha enam erilaadsete tekstide juurde, süvendatakse tekstide lugemise ja tõlgendamise oskust. Harjutatakse küsimuste esitamist teksti kohta ning kokkuvõtete tegemist. Tekstidest lähtuv arutelu, lugemiskogemuse jagamine, tekstide analüüsimine loob õpilasele aluse oma sõnavara ja väljendusoskuse laiendamiseks emakeeles.

Tekstiloomes harjutatakse kirjutamisprotsessi etappe, eriliigiliste tekstide ülesehitust, õigekirja eripärasid oma keeles ning nende kasutamist oma tekstides.

Kirjanduse ja kultuuri mõistmiseks suunatakse õpilaste mõtlema kultuurilise identiteedi kujunemisele, emakeele kasutamise võimalusele kodus ja kogukonnas.

Teises kooliastmes keskendutakse hindamisel õpilase edenemisele, antakse õpilasele tagasisidet tema suulise ja kirjaliku väljendusoskuse, keele mõistmise ja kasutamise kohta. Õpilane saab teavet nii oma keeleoskusest kui ka üldkultuurilise tausta mõistmisest. Tagasiside on oluline edasise keeleõppe toetamiseks. Lisaks õpetaja tagasisidele annab õpilane ka ise tagasisidet oma keeleoskuse arengule.

Teises kooliastmes lähtutakse tagasiside andmisel järgmisest:

1. eneseväljenduse ja suhtlemisoskuse areng erinevates suhtlusolukordades
2. sõnavara eakohane teadlik kasutamine nii suuliselt kui ka kirjalikus tekstiloomes
3. eri liiki tekstidest aru saamine, teabe hankimine ja hindamine
4. õpioskuste areng, sealhulgas iseseisev keeleoskuse arendamine
5. keelelise ja kultuurilise identiteedi ning emakeele tähenduse mõistmine

2.6.2. Kooliastme teadmised, oskused ja hoiakud

I kooliaste

Õpilane:

1. mõistab oma emakeele ja kultuuri tähtsust ning nende rolli identiteedi kujunemisel;
2. väärtustab emakeelt kui suhtlusvahendit ja kultuuripärandi kandjat;
3. arendab kuulamis-, rääkimis- ja algtasemel kirjutamisoskust;
4. tutvub rahvakultuuri traditsioonide ja pärimuslugudega, arendades sõnavara ja kujutlusvõimet;
5. osaleb mängulistest tegevustes, mis toetavad keelelist arengut ja kultuuripärandi mõistmist;
6. harjutab suhtlemist eakohastes olukordades, kasutades oma emakeelt nii suuliselt kui ka kirjalikult;
7. väärtustab lugemist ja omandab lugemistehnika, loeb eakohast lastekirjandust.

II kooliaste

Õpilane:

1. mõistab rahvapärimust ja kultuuri mitmekesisust;
2. oskab võrrelda ja suhestada oma emakeelt ja kultuuri teiste keelte ja kultuuridega;
3. arendab oma suulist ja kirjalikku väljendusoskust, kirjutades eri liiki tekste ja arutledes kultuuriliste teemade üle;
4. analüüsib lihtsamaid tekste, mõistab nende ülesehitust ja sisu;
5. osaleb rühmatöodes ja aruteludes, kasutades oma emakeelt teadlikult ja asjakohaselt;
6. väärtustab oma rahvakultuuri ja tutvub kaasaegse kultuuriga, sidudes neid ühiskondlike protsessidega;
7. kasutab lugemisel sõnaraamatuid ja muid abivahendeid, et rikastada oma sõnavara.

III kooliaste

Õpilane:

1. mõistab emakeele tähtsust oma identiteedi, kultuuri ja ühiskonna osana;
2. kasutab emakeelt teadlikult erinevates suhtlusolukordades, arendades oskust väljendada oma mõtteid ja tundeid selgelt ja loovalt;
3. arutleb keerulisemate kultuuri ja ühiskonnaga seotud teemade üle, tuues näiteid erinevatest kultuuridest ja traditsioonidest;
4. arendab oma kriitilist mõtlemist ja analüüsioskust, tõlgendades erinevaid suulisi ja kirjalikke tekste;
5. väärtustab oma kultuuri ja keele mitmekesisust, mõistab mitmekeelsuse ja kultuurilise mitmekesisuse tähtsust;
6. kasutab emakeelse meedia võimalusi ja arendab lugemiskogemust, valides teadlikult erinevaid tekstiliike;
7. täiustab oma kirjalikku väljendusoskust, koostades eri liiki tekste (arvamuslood, analüüsid, esitlused).

2.6.3. Õpitulemused ja õppesisu kooliastmeti ja klassiti

I kooliaste

Suuline ja kirjalik suhtlus

Õpilane:

1. osaleb aktiivselt ja mõtestatult õppeprotsessis;
2. kuulab eesmärgistatult, väljendab oma mõtteid;
3. osaleb vestluses, moodustab küsimusi ja vastab ise talle esitatud küsimustele
4. kirjutab lihtsamaid teateid.

Teksti vastuvõtt

Õpilane:

1. omandab teadliku lugemisoskuse;
2. loeb eri liiki eakohaseid tekste, mõistab nende sisu;

Lisa 9. Valikõppeained (robotika, ettevõtlus, inglise keel, informaatika, keraamika, oma keele ja kultuuri õpe)

3. analüüsib individuaalsete võimete piires eri liiki suulisi ja kirjalikke tekste.

Tekstiloome

Õpilane:

1. sooritab kirja eelharjutusi, arvestab etteantud juhendi ja juhendamiseiga;
2. tunneb joonis- ja kirjatähti, kirjutab loetava käekirjaga;
3. kirjutab mõtestatud lauseid.

Kirjanduse ja kultuuri mõistmine

Õpilane:

1. kujundab eakohase lugemise kaudu oma mõtte- ja tundemaailma, rikastab sõnavara;
2. mõistab oma rahvapärimust ja kultuurilist mitmekesisust.

Keelehoole

Õpilane:

1. kirjutab õigesti õpitud keelendeid;
2. järgib lihtsamaid õpitud keelereegleid.

II kooliaste

Suuline ja kirjalik suhtlus

Õpilane:

1. osaleb aktiivselt ja mõtestatult õppeprotsessis;
2. kuulab eesmärgistatult, väljendab oma mõtteid erinevates suhtlusolukordades;
3. kuulab kaaslaste seisukohti, arvestab nendega, avaldab ise arvamust;
4. annab tagasisidet, analüüsib ise saadud tagasisidet.

Teksti vastuvõtt

Õpilane:

1. loeb kokkulepitud tekste ning leiab ise teemakohaseid teoseid ja tekstikatkeid;
2. kasutab lugemiskogemust teabe hankimiseks;
3. analüüsib individuaalsete võimete piires eri liiki suulisi ja kirjalikke tekste, esitab küsimusi ja teeb järeldusi.

Tekstiloome

Õpilane:

1. kasutab nii suulises kui ka kirjalikus tekstiloomes eesmärgile vastavat sõnavara ja väljendeid;
2. loob juhendamisel eri liiki tekste.

Kirjanduse ja kultuuri mõistmine

Õpilane:

1. õpilane oskab kirjeldada keelelise ja kultuurilise identiteedi ning emakeele tähendust;
2. kasutab emakeele õppimiseks teadlikult koolivälise emakeelse keskkonna võimalusi

3. loeb eakohast kirjandust emakeeles.

Keelehoole

Õpilane:

1. mõistab emakeele struktuuri;
2. järgib õpitud keelereegleid;
3. kasutab keeleinfo leidmiseks erinevaid keskkondi.

1.KLASS

Õpitulemused 1. klassis

Õpilane:

1. osaleb õppeprotsessis;
2. eristab helisid, hääli ja häälikuid;
3. omandab lugemistehnilise vilumuse ja teadliku lugemisoskuse;
4. tunneb joonis- ja kirjatähti, kasutab õigeid tähekujusid, kirjutab loetava käekirjaga;
5. jutustab kuuldust, nähtust ja loetust, vajaduse korral kasutab juhendi abi;
6. loeb sobivaid tervikteoseid nii eesti kui ka maailma lastekirjandusest;
7. jagab lugemiskogemusi;
8. rikastab lugemise kaudu oma sõnavara.

Teema	Õppesisu/õppetegevused
Graafika. Foneetika. Ortoepia. Ortograafia ja interpunktsioon.	Õppesisu: Tähestik. Vene keele täis- ja kaashäälikute süsteem, hääliku ja tähe suhe.
Kuulamisoskus Suhtlemisoskus	Õppesisu: Õpetaja, kaaslase ja tehnilise vahendiga esitatud teksti kuulamine, suulise juhendi järgi toimimine. Kuuldu ja nähtu kommenteerimine. Sobivate kõnetuste (palumine, küsimine, keeldumine, vabandust palumine, tänamine) ja viisakusväljendite valik suhtlemisel. Eri teemadel vestlemine, arutamine paaris ja rühmas. Oma suhtumise väljendamine, kaaslaste arvamuse küsimine.
Kirja eelharjutuste sooritamine, joonis- ja kirjatähtede kirjutamine. Kirjalik väljendusoskus	Õppesisu: Väikeste ja suurte kirjatähtede õppimine, õiged tähekujud ning seosed, ühtlane kirjarida. Töö vormistamine. Töö vormistamine paberil loetavas käekirjas. Oma kirjavea parandamine. Kirjutamine näidise järgi.

<p>Lugemisoskus. Tekstiloom. Leksikoloogia. Lugemiskogemus. Sõnavara arendamine. Jutustamis- ja kirjeldamisoskus, suuline väljendusoskus</p>	<p>Õppesisu: Lugemistehnika arendamine õpetaja juhendamisel. Käsikirjalise teksti lugemine tahvlilt ja vihikust. Sõna ja lause lugemine ning sisu mõistmine. Sõna ja lause ladumine ning kirjutamine. Lausete moodustamine. Sobiva lugemisvara leidmine lapsevanema ja õpetajate abiga. Sõna tähendus(t)e selgitamine ja täpsustamine, aktiivse sõnavara laiendamine, lähedase ja vastandtähendusega sõna leidmine. Riimuvate sõnade leidmine.</p>
---	--

2. KLASS

Õpitulemused 2. klassis

Õpilane:

1. osaleb õppeprotsessis;
2. kuulab eesmärgistatult, väljendab oma mõtteid;
3. kasutab suhtlemisel eakohast ja sobivat kõne- ja kirjakeelt, arvestab suhtlemisel partneriga;
4. omandab lugemistehnilise vilumuse ja teadliku lugemisoskuse;
5. tunneb joonis- ja kirjatahti, kasutab õigeid tähekujusid, kirjutab loetava käekirjaga;
6. sooritab kirja eelharjutusi, arvestab etteantud juhendi ja juhendamiseiga;
7. kirjutab mõtestatud lihtsaid lauseid;
8. kirjutab õpitud keelendite ja keelereeglite piires õigesti ning loetava käekirjaga, vormistab kirjaliku töö korrektselt;
9. jutustab kuuldust, nähtust ja loetust, vajaduse korral kasutab juhendi abi;
10. loeb ja eristab eri liiki tekste, analüüsib teksti ülesehitust, keelekasutust ja sisu, avaldab selle kohta arvamust;
11. sõnastab teksti kohta küsimusi ja vastab küsimustele;
12. loeb sobivaid tervikteoseid nii eesti kui ka maailma lastekirjandusest;
13. kujundab lugemise kaudu oma mõtte- ja tundemaailma, jagab lugemiskogemusi.

Teema ja tunnihaht	Õppesisu/õppetegevused
<p>Kuulamisoskus Suhtlemisoskus</p>	<p>Õppesisu: Õpetaja, kaaslaste ja tehnilise vahendiga esitatud teksti kuulamine, suulise juhendi järgi toimimine. Kuuldu ja nähtu kommenteerimine. Sobivate kõnetuste (palumine, küsimine, keeldumine, vabandust palumine, tänamine) ja viisakusväljendite valik suhtlemisel. Eri teemadel vestlemine, arutamine paaris ja rühmas. Oma suhtumise väljendamine, kaaslaste arvamuse küsimine.</p>

<p>Graafika. Foneetika. Ortoeepia. Ortograafia ja interpunktsioon.</p>	<p>Õppesisu: Tähestik. Vene keele täis- ja kaashäälikute süsteem, hääliku ja tähe suhe. Tähtede E, Ё, Ю, Я funktsioonid. Väike- ja suurtähe kasutamine. Tähtede Ъ ja Ь kasutamine. Täishäälikute õigekiri tähtede Ж, Ч, Ш, Щ ja Ц järel. Eessõnade õigekiri. Interpunktsioon: kirjavahemärgid lause lõpus. Poolitamisreeglid.</p>
<p>Morfeemika (sõna koostis) ja morfoloogia.</p>	<p>Õppesisu: Juur, muutelõpp. Sõnatüvi. Nimisõna üldiseloomustus. Nimisõnade sugu. Nimisõnade ainsus ja mitmus. Omadussõna üldiseloomustus. Tegusõna üldiseloomustus. Eessõna üldiseloomustus.</p>
<p>Kirja eelharjutuste sooritamine, joonis- ja kirjatähtede kirjutamine. Kirjalik väljendusoskus</p>	<p>Õppesisu: Väikeste ja suurte kirjatähtede õppimine, õiged tähekujud ning seosed, ühtlane kirjarida. Töö vormistamine paberil loetavas käekirjas. Teksti ärakiri tahvlilt ja õpikust. Oma kirjavea parandamine.</p>
<p>Jutustamis- ja kirjeldamisoskus, suuline väljendusoskus. Tekst. Tekstiloome. Lugemiskogemus. Sõnavara arendamine.</p>	<p>Õppesisu: Jutustava ja kirjeldava teksti ning teabeteksti lugemine. Lihtsamate sümbolite, skeemide, kaartide ja tabelite lugemine. Teksti sidusus. Pealkiri, lõigud, jutu ülesehitus: alustus, sisu, lõpetus, loetava kohta küsimuste koostamine. Suuliste ja kirjalike tekstide mitmekesisus (sissejuhatus). Lausete moodustamine, laiendamine ja sidumine tekstiks. Vabalugemiseks sobivate teoste leidmine eesti, vene ja maailmakirjandusest. Sõna tähendus(t)e selgitamine ja täpsustamine, aktiivse sõnavara laiendamine, lähedase ja vastandtäheandusega sõna leidmine.</p>

3. KLASS

Õpitulemused 3. klassis

Õpilane:

1. osaleb aktiivselt ja mõtestatult õppeprotsessis;
2. kuulab eesmärgistatult, väljendab oma mõtteid;
3. kasutab suhtlemisel eakohast ja sobivat kõne- ja kirjakeelt, arvestab suhtlemisel partneriga;
4. omandab lugemistehnilise vilumuse ja teadliku lugemisoskuse;
5. tunneb joonis- ja kirjatähti, kasutab õigeid tähekujusid, kirjutab loetava käekirjaga;
6. sooritab kirja eelharjutusi, arvestab etteantud juhendi ja juhendamiseiga;
7. kirjutab mõtestatud lauseid;
8. kirjutab õpitud keelendite ja keelereeglite piires õigesti ning loetava käekirjaga, vormistab kirjaliku töö korrektselt;
9. vormistab lihtsama kirjaliku töö arvutis, järgib õpitud keelereegleid;

Lisa 9. Valikõppeained (robootika, ettevõtlus, inglise keel, informaatika, keraamika, oma keele ja kultuuri õpe)

10. jutustab kuuldust, nähtust ja loetust, vajaduse korral kasutab juhendi abi;
11. loeb ja eristab eri liiki tekste, analüüsib teksti ülesehitust, keelekasutust ja sisu, avaldab selle kohta arvamust;
12. sõnastab teksti kohta küsimusi ja esitab vastuväiteid, teeb teksti põhjal märkmeid, võrdleb tekste omavahel;
13. valib ja loeb sobivaid tervikteoseid nii eesti kui ka maailma lastekirjandusest, kasutab raamatukogude infosüsteemi;
14. kujundab lugemise kaudu oma mõtte- ja tundemaailma, jagab lugemiskogemusi;
15. rikastab lugemise kaudu oma sõnavara, kasutab sõnaraamatuid ja leiab sõnaartiklist vajalikku teavet.

Teema ja tunnihaht	Õppesisu/õppetegevused
Kuulamisoskus Suhtlemisoskus	Õppesisu: Õpetaja, kaaslaste ja tehnilise vahendiga esitatud teksti kuulamine, suulise juhendi järgi toimimine. Kuuldu ja nähtu kommenteerimine. Sobivate kõnetuste (palumine, küsimine, keeldumine, vabandust palumine, tänamine) ja viisakusväljendite valik suhtlemisel. Eri teemadel vestlemine, arutamine paaris ja rühmas. Oma suhtumise väljendamine, kaaslaste arvamuse küsimine.
Ortograafia ja interpunktsioon.	Õppesisu: Täis- ja kaashäälikute õigekiri sõna juurmorfeemis. HE õigekiri tegusõnadega. Eessõnade õigekiri. Poolitamisreeglid.
Leksikoloogia ja fraseoloogia.	Õppesisu: Sõna kui keeleühik. Vanasõnad, kõnekäänud.
Süntaks.	Õppesisu: Sõnaühendi põhisõna ja laiend. Lause põhitunnused. Lauseliigid suhtluseesmärgi järgi: väit-, käsk- ja küsilauseid.
Morfeemika ja morfoloogia.	Õppesisu: Juur, muutelõpp. Sõnatüvi. Nimisõnade käänamine. Omadussõna kääne. Tegusõna üldiseloomustus. Eessõna üldiseloomustus.
Kirjalik väljendusoskus. Töö vormistamine. Tekstiloom.	Õppesisu: Töö vormistamine paberil loetavas käekirjas ja arvutis. Teksti ärakiri tahvlilt ja õpikust. Oma kirjavea parandamine. Tarbetekste (kutse, õnnitlus) kirjutamine näidise järgi. Sõna ja lause ladumine ning kirjutamine. Lausete moodustamine, laiendamine ja sidumine tekstiks. Jutule alguse ja lõpu kirjutamine.
Lugemisoskus. Jutustamis- ja kirjeldamisoskus,	Õppesisu: Lugemistehnika arendamine õpetaja juhendamisel. Käsikirjalise teksti lugemine tahvlilt ja vihikust. Sõna, lause ja teksti lugemine

suuline väljendusoskus. Tekst. Lugemiskogemus. Sõnavara arendamine.	ning sisu mõistmine. Jutustava ja kirjeldava teksti ning teabeteksti lugemine. Sümbolite, skeemide, kaartide ja tabelite lugemine. Teksti sidusus. Pealkiri, lõigud, jutu ülesehitus: alustus, sisu, lõpetus, loetava kohta küsimuste, kava, skeemi, kaardi koostamine. Suuliste ja kirjalike tekstide mitmekesisus. Vabalugemiseks sobivate teoste leidmine eesti, vene ja maailmakirjandusest. Autorite, eakohaselt nende elulugude ning loominguga tutvumine trüki- ja veebitekstide kaudu. Sõna tähendus(t)e selgitamine ja täpsustamine, aktiivse sõnavara laiendamine, lähedase ja vastandtäheendusega sõna leidmine. Riimuvate sõnade leidmine.
--	--

4. KLASS

Õpitulemused 4. klassis

Õpilane:

1. järgib tänapäeva vene kirjakeele ja kõneetike norme;
2. esitab oma mõtteid teemale ja suhtlusolukorrale vastavalt suuliselt;
3. väljendab oma mõtteid teemale ja suhtlusolukorrale vastavalt kirjalikult;
4. valib juhendamise abil eesmärgile ja olukorrale vastava suhtluskanali ja -viisi;
5. kirjutab õigesti õpitud ortogrammidega sõnu ja kirjavahemärgistab õigesti õpitud punktogrammidega lauseid;
6. kirjeldab vene keele häälikusüsteemi, eristab sõnaliike ning põhilisi käänd- ja pöörd sõna vorme;
7. leiab teavet erinevatest kirjalikest allikatest ning kasutab leitud informatsiooni enda tekstides;
8. väljendab loetu põhjal enda seisukohti ja väärtushoiakuid;
9. valib lapsevanema ja õpetajate abiga ja loeb sobivaid tervikteoseid nii eesti kui ka maailma lastekirjandusest;
10. teeb loetust kokkuvõtte ning annab lugemissoovitusi kaaslastele;
11. loeb mõtestatult, nimetab teksti teema ja sõnastab lühidalt peamõtte;
12. sõnastab teksti kohta küsimusi ja avaldab arvamust;
13. jutustab ja kirjutab loetust, nähtust ning kuuldust, suhtleb kaaslasega ja rühmas;
14. lahendab lihtsamaid probleemülesandeid paaris- ja rühmatöös;
15. loeb ja mõistab eakohaseid õpi- ja elutarbelisi ning huvivaldkondade tekste;
16. tunneb teabekeskondi ning visuaalseid ja tekstilisi infoallikaid;
17. kavandab oma tekstide kirjutamist, täiendab ja muudab oma teksti, loeb kirjutatu üle ja teeb parandusi, vormistab korrektse töö nii käsikirjas kui ka arvutis;
18. esineb suuliselt, võtab sõna;
19. rakendab omandatud keeleteadmisi tekstiloomes ja -analüüsis.

Teema ja tunnihaht	Õppesisu/õppetegevused
Kirjakeele mõiste.	Õppesisu: Keelenormi mõiste ja variatiivsus. Kõnekultuur. Vene keele trüki- ja veebisõnastikud.
Leksikoloogia ja fraseoloogia.	Õppesisu: Sünonüümid. Antonüümid. Homonüümid. Mitmetähenduslikud sõnad. Fraseologismid.
Süntaks.	Õppesisu: Sõnaühendi struktuur. Lause. Lause pealiikmed ja kõrvalliikmed. Liht- ja laiendatud laused. Samaliigilised lauseliikmed. Liht- ja liitlause. Üte.
Morfoloogia ja sõnamoodustus	Õppesisu: Nimisõna: käänduvad nimisõnad. Omadussõna iseloomustus. Omadussõnade täis- ja lühivormid. Isikuliste asesõnade käänamine. Tegusõnade pööramine.
Ortograafia ja interpunktsioon	Õppesisu: Sõna juurmorfeemi õigekiri. Sõnalõppude õigekiri eri sõnaliikidesse kuuluvates sõnades. HE kokku- ja lahkukirjutamine tegusõnadega. Samaliigiliste sõnade ja üte eraldamine kirjavahemärkidega. Interpunktsioon liitlausetes.
Tekst. Sõnavara kasutamine erinevates tekstides. Lugemiskogemus. Sõnavara ja suulise kõne arendamine.	Õppesisu: Tekstiliigid: instruktsioon, käsikirjas kirjatatud teade, SMS-teade, e-kiri, jutustus, luuletus. Kommunikatsioon internetis. Tarbe- ja õppetekstide mõtestatud lugemine. Teksti teema ja peamõtte. Dialog. Monoloog. Teksti koostamine ja kirjutamine. Lihtsama teksti toimetamine. Omaloomingulise töö kirjutamine (jutt pildi, pildiseeria, küsimuste, skeemi, kaardi või kava põhjal, fantaasiajutt). Eesmärgistatud lugemine, kuulamine, kokkuvõtte tegemine. Raamatust kokkuvõtte ning raamatu kohta lugemissoovituse väljendamine. Ilukirjanduse teoste leksika aktiveerimine, sõnavara laiendamine. Oma arvamuse väljendamine.

5. KLASS

Õpitulemused 5. klassis

Õpilane:

1. järgib tänapäeva vene kirjakeele ja kõneetikeeti norme.
2. eristab keelevariante, toob näiteid nende kasutusest.
3. esitab oma mõtteid loogiliselt ja sidusalt, teemale ja suhtlusolukorrale vastavalt suuliselt.
4. väljendab oma mõtteid loogiliselt ja sidusalt, teemale ja suhtlusolukorrale vastavalt kirjalikult.
5. valib juhendamise abil eesmärgile ja olukorrale vastava suhtluskanali ja -viisi.

Lisa 9. Valikõppeained (robootika, ettevõtlus, inglise keel, informaatika, keraamika, oma keele ja kultuuri õpe)

6. kirjutab õigesti õpitud ortogrammidega sõnu ja kirjavahemärgistab õigesti õpitud punktogrammidega lauseid.
7. kirjeldab vene keele häälikusüsteemi, eristab sõnaliike ning põhilisi käänd- ja pöörd sõna vorme.
8. leiab teavet erinevatest kirjalikest allikatest ning kasutab leitud informatsiooni enda tekstides.
9. annab tekstile või seisukohale tagasisidet, väljendab loetu põhjal enda seisukohti ja väärtushoiakuid.
10. valib ja loeb sobivaid tervikteoseid nii eesti kui ka maailma lastekirjandusest.
11. teeb loetust kokkuvõtte ning annab lugemissoovitusi kaaslastele.
12. loeb mõtestatult, nimetab teksti teema ja sõnastab lühidalt peamõtte.
13. sõnastab teksti kohta küsimusi ja esitab vastuväiteid, avaldab arvamust.
14. jutustab ja kirjutab loetust, nähtust ning kuuldust, suhtleb kaaslasega ja rühmas.
15. lahendab lihtsamaid probleemülesandeid paaris- ja rühmatöös.
16. loeb ja mõistab eakohaseid õpi- ja elutarbelisi ning huvivaldkondade tekste.
17. tunneb teabekeskondi ning visuaalseid ja tekstilisi infoallikaid, leiab neist vajaliku teabe.
18. kavandab oma tekstide kirjutamist, täiendab ja muudab oma teksti, loeb kirjutatu üle ja teeb parandusi, vormistab korrektse töö nii käsikirjas kui ka arvutis.
19. esineb suuliselt, võtab sõna, koostab ja peab lühikese ettekande.
20. kirjutab eesmärgipäraselt ja olukohaselt eri liike eakohaseid tekste
21. rakendab omandatud keeleteadmisi tekstiloomes ja -analüüsis.
22. kasutab õigekirja kontrollimiseks ja tähenduste leidmiseks trükija digisõnastikke, leiab sõnartiklist vajaliku teabe.

Teema ja tunnimah	Õppesisu/õppetegevused
Kirjakeele mõiste	Õppesisu: Keelenormi mõiste ja variatiivsus. Kõnekultuur. Vene keele trüki- ja veebisõnastikud.
Ortograafia ja interpunktsioon.	Õppesisu: Täis- ja kaashäälikute õigekiri sõna lihttüves ja eesliidetes. Sufiksrite õigekiri eri sõnaliikidesse kuuluvates sõnades. Sõnalõppude õigekiri eri sõnaliikidesse kuuluvates sõnades. Tähed H ja HH eri sõnaliikidesse kuuluvates sõnades. HE ja HH kokku- ja lahkukirjutamine eri sõnaliikidesse kuuluvate sõnadega.
Foneetika. Graafika. Ortoepia.	Õppesisu: Häälikumuutused kõnes. Vene keele hääldus.
Tekst.	Õppesisu: Tekstiliigid: instruktsioon, käsikirjas kirjatud teade, SMS-teade, ekiri, jutustus, luuletus, näidend. Kommunikatsioon internetis (jututuba, foorum) ja seal kasutatavad tekstiliigid. Tarbe- ja

	õppetekstide mõtestatud lugemine. Teksti teema, allteemad ja peamõtte. Tekstitüübid: kirjeldus, jutustus, arutus.
Sõnavara kasutamine erinevates tekstides. Lugemiskogemus. Sõnavara ja suulise kõne arendamine.	Õppesisu: Teksti koostamine ja kirjutamine. Lihtsama teksti toimetamine. Omaloomingulise töö kirjutamine (jutt pildi, pildiseeria, küsimuste, skeemi, kaardi või kava põhjal, fantaasiajutt). Eesmärgistatud lugemine, kuulamine, kokkuvõtte tegemine. Raamatust kokkuvõtte ning raamatu kohta lugemissoovituse kirjutamine. Ilukirjanduse teoste leksika aktiveerimine, sõnavara laiendamine. Oma arvamuse väljendamine ja põhjendamine.

6. KLASS

Õpitulemused 6. klassis

Õpilane:

1. järgib tänapäeva vene kirjakeele ja kõneetike norme;
2. eristab keelevariante, toob näiteid nende kasutusest;
3. esitab oma mõtteid vabalt, loogiliselt ja sidusalt, teemale ja suhtlusolukorrale vastavalt suuliselt;
4. väljendab oma mõtteid vabalt, loogiliselt ja sidusalt, teemale ja suhtlusolukorrale vastavalt kirjalikult;
5. valib juhendamise abil eesmärgile ja olukorrale vastava suhtluskanali ja -viisi;
6. kirjutab õigesti õpitud ortogrammidega sõnu ja kirjavahemärgistab õigesti õpitud punktogrammidega lauseid;
7. kirjeldab vene keele häälikusüsteemi, eristab sõnaliike ning põhilisi käänd- ja pöörsõna vorme;
8. leiab ja hindab kriitiliselt teavet erinevatest kirjalikest allikatest ning kasutab leitud (usaldusväärset) informatsiooni enda tekstides;
9. hindab kuuldud informatsiooni usaldusväärsust;
10. annab tekstile või seisukohale põhjendatud tagasisidet, väljendab loetu põhjal enda seisukohti ja väärtushoiakuid;
11. valib ja loeb sobivaid tervikteoseid nii eesti kui ka maailma lastekirjandusest;
12. teeb loetust kokkuvõtte ning annab lugemissoovitusi kaaslasele;
13. loeb mõtestatult, nimetab teksti teema ja sõnastab lühidalt peamõtte;
14. sõnastab teksti kohta küsimusi ja esitab vastuväiteid, avaldab arvamust, sõnastab järelduse;
15. jutustab ja kirjutab loetust, nähtust ning kuuldust, suhtleb kaaslasega ja rühmas;
16. lahendab lihtsamaid probleemülesandeid paaris- ja rühmatöös;
17. loeb ja mõistab eakohaseid õpi- ja elutarbelisi ning huvivaldkondade tekste;
18. valib lugemise eesmärgile sobiva lugemisviisi;
19. tunneb teabekeskondi ning visuaalseid ja tekstilisi infoallikaid, leiab neist vajaliku teabe;

Lisa 9. Valikõppeained (robootika, ettevõtlus, inglise keel, informaatika, keraamika, oma keele ja kultuuri õpe)

20. kavandab oma tekstide kirjutamist, täiendab ja muudab oma teksti, loeb kirjutatu üle ja teeb parandusi, vormistab korrektse töö nii käsikirjas kui ka arvutis;
21. esineb suuliselt, võtab sõna, koostab ja peab lühikese ettekande;
22. kirjutab eesmärgipäraselt ja olukohaselt eri liiki eakohaseid tekste;
23. rakendab omandatud keeleteadmisi tekstiloomes ja -analüüsis;
24. kasutab õigekirja kontrollimiseks ja tähendustele.

Teema ja tunnimah	Õppesisu/õppetegevused
Kirjakeele mõiste	Õppesisu: Keelenormi mõiste ja variatiivsus. Kõnekultuur. Vene keele trüki- ja veebisõnastikud.
Leksikoloogia ja fraseoloogia.	Õppesisu: Paronüümid. Oma- ja laensõnad. Vananenud sõnad ja neologismid. Üldkasutatav leksika ja piiratud kasutusega leksika.
Tekst. Sõnavara kasutamine erinevates tekstides. Lugemiskogemus. Sõnavara ja suulise kõne arendamine.	Õppesisu: Tekstiliigid: instruksioon, SMS-teade, e-kiri, allkirjastatud dokument, jutustus, luuletus, näidend. Kommunikatsioon internetis (jututuba, foorum, blogid) ja seal kasutatavad tekstiliigid. Tarbe- ja õppetekstide mõtestatud lugemine. Teksti teema, allteemad ja peamõtte. Tekstitüübid: kirjeldus, jutustus, arutus. Teksti koostamine, kirjutamine ja toimetamine. Omaloomingulise töö kirjutamine (jutt pildi, pildiseeria, küsimuste, skeemi, kaardi või kava põhjal, fantaasiajutt). Eesmärgistatud lugemine, kuulamine, kokkuvõtte tegemine. Raamatust kokkuvõtte ning raamatu kohta lugemissoovituse kirjutamine. Ilukirjanduse teoste leksika aktiveerimine, sõnavara laiendamine. Oma arvamuse väljendamine ja põhjendamine.
Morfoloogia ja sõnamoodustus.	Õppesisu: Arvsõnade iseloomustus. Määrsõnade iseloomustus. Eessõnad iseloomustus. Sidesõnad üldiseloomustus. Abisõnad iseloomustus. Hüüdsõnad. Süntaks. Samaliigilised lauseliikmed. Liht- ja liitlause
Süntaks. Ortograafia ja interpunktsioon	Õppesisu: Samaliigilised lauseliikmed. Liht- ja liitlause. Täis- ja kaashäälikute õigekiri sõna lihttüves ja eesliidetes. Sufiksrite õigekiri eri sõnaliikidesse kuuluvates sõnades. HE ja НИ kokkuja lahkukirjutamine eri sõnaliikidesse kuuluvate sõnadega. Arvsõnade õigekiri. Määrsõnade õigekiri. Eessõnade õigekiri. Samaliigiliste sõnade eraldamine kirjavahemärkidega. Interpunktsioon liitlause.

7. KLASS

Õpitulemused 7. klassis

Õpilane:

1. väärtustab vene keelt emakeelena ja ühena maailma keeltest;
2. suhtub austusega teiste keelte ja inimeste erinevustesse ning eripärasse;
3. arvestab suhtlemisel eesmärki ja olukorda, valdab kõnekultuuri;
4. nimetab suulise ja kirjaliku kõne erijooni ning eristab kirjakeelt argikeelest;
5. järgib kirjutamisel õpitud õigekirjanorme ja keelereegleid;
6. kasutab digitaalset kirjaoskust, loob tekste erinevates keskkondades, arvestab suhtlusetiketti;
7. annab suulisele või kirjalikule tekstile põhjendatud tagasisidet, väljendab loetu põhjal enda seisukohti ja väärtushoiakuid;
8. arutleb eakohastel teemadel, lahendab keealaseid probleemülesandeid;
9. eristab ja analüüsib kuuldu ja loetu põhjal peamist informatsiooni ning olulisi seisukohti;
10. teeb kuuldust ja loetust kokkuvõtte nii suuliselt kui ka kirjalikult;
11. esitab loetu põhjal küsimusi, teeb järeldusi ning annab hinnanguid;
12. sõnastab probleemi, väljendab oma arvamust, esitab argumente ja toob näiteid;
13. loeb tabeleid, diagramme, skeeme ja tingtähiseid ning kasutab neid enda koostatud tekstides;
14. teab, et teksti väljenduslaad oleneb teksti kasutusvaldkonnast, liigist, eesmärgist, autorist ja suhtlusolukorrast;
15. koostab jutustavaid, kirjeldavaid ja arutlevaid tekste ning esitab neid;
16. valdab peamisi tekstisidususvõtteid;
17. valmistub esinemiseks etappide kaupa;
18. esineb suuliselt (tervitab, võtab sõna, koostab ning peab lühikese ettekande ja kõne);
19. vormistab korrektselt eri liiki tekste, arvestab olukorda ja adressaati, järgib keelenorme ja vormistusnõudeid;
20. iseloomustab peamisi tekstiliike, nende põhijooni ning kasutamise võimalusi;
21. teab, et teksti väljenduslaad oleneb teksti kasutusvaldkonnast, liigist ja autorist;
22. leiab õigekirjajuhiseid veebist ning sõna- ja käsiraamatutest, kasutab arvuti õigekirjakorrektorit;
23. rikastab lugemise kaudu oma sõnavara.

Teema ja tunnimah	Õppesisu/õppetegevused
Ortoeepia.	Õppesisu: Sõnarõhu rasked juhud. Ortoeepiasõnastikud.
Morfoloogia.	Õppesisu: Tegusõna vormid. Sihilised ja sihitud tegusõnad. Kesksõna grammatilised tunnused. Kesksõnaga sõnaühendid. Gerundiumi grammatilised tunnused. Gerundiumiga sõnaühendid.

<p>Süntaks. Ortograafia ja interpunktsioon</p>	<p>Õppesisu: Sõnade ühendamise normid (leksikaalsed, grammatilised, stilistilised). Lihtlause laiendamine. HE kokku- ja lahkukirjutamine kesksõnade ning gerundiumiga. Lauseliikmete kirjavahemärkidega eraldamine. Vene keele trüki- ja veebisõnastikud.</p>
<p>Suuline ja kirjalik suhtlus.</p>	<p>Õppesisu: Kirjaliku ja suulise keelekasutuse eripära. Suhtluseesmärkidele sobivate keelendite valimine kõnelemisel ja kirjutamisel. Suhtlemine rühmas, sõna saamine, kõnejärje hoidmine. Esinemine etteantud teemal. Meilivahetus, meili kirjutamine ja keelevahendite valik. Veebisuhtluse eesmärgid, võimalused ja ohud. Keeleviisakus ja -väärikus.</p>
<p>Tekst. Teabeallikad, alustekstid, tekstiloome</p>	<p>Õppesisu: Peamised tekstiliigid (tarbe-, teabe- ja meediatekstid), nende eesmärgid ning keelekasutus. Tarbetekstidest olulise info leidmine. Teabetekstide (õpikutekst) eesmärk, tunnused ning ülesehitus. Eri liiki tekstide lugemine ja võrdlemine. Teabe ning ilukirjanduse tekstide tõlgendamine, analüüsimine ja hindamine. Veebist ja trükistest teabe otsimine. Tekstid elektroonilises keskkonnas.</p>

8. KLASS

Õpitulemused 8. klassis

Õpilane:

1. väärtustab vene keelt emakeelena ja ühena maailma keeltest;
2. suhtub austusega teiste keelte ja inimeste erinevustesse ning eripärasse;
3. arvestab suhtlemisel eesmärki ja olukorda, valdab kõnekultuuri;
4. nimetab suulise ja kirjaliku kõne erijooni ning eristab kirjakeelt argikeelest;
5. järgib kirjutamisel õpitud õigekirjanorme ja keelereegleid;
6. kasutab digitaalset kirjaoskust, loob tekste erinevates keskkondades, arvestab suhtlusetiketti;
7. annab suulisele või kirjalikule tekstile põhjendatud tagasisidet, väljendab loetu põhjal enda seisukohti ja väärtushoiakuid;
8. arutleb eakohastel teemadel, lahendab keelealaseid probleemülesandeid ning osaleb diskussioonis;
9. eristab ja analüüsib kuuldu ja loetu põhjal peamist informatsiooni ning olulisi seisukohti;
10. teeb kuuldust ja loetust kokkuvõtte nii suuliselt kui ka kirjalikult;
11. esitab loetu põhjal küsimusi, teeb järeldusi ning annab hinnanguid;
12. sõnastab probleemi, väljendab oma arvamust, esitab argumente ja toob näiteid;
13. loeb tabeleid, diagramme, skeeme ja tingtähisteid ning kasutab neid enda koostatud tekstides;
14. hindab kriitiliselt suhtlusmooduseid, sh visuaalset, kuuldelist, žestilist ja tekstilist osa;

Lisa 9. Valikõppeained (robootika, ettevõtlus, inglise keel, informaatika, keraamika, oma keele ja kultuuri õpe)

15. teab, et teksti väljenduslaad oleneb teksti kasutusvaldkonnast, liigist, eesmärgist, autorist ja suhtlusolukorrast;
16. koostab jutustavaid, kirjeldavaid ja arutlevaid tekste ning esitab neid;
17. ehitab teksti üles vastuvõtjat arvestades, järjestab ja seostab info loogiliselt ning valdab peamisi tekstisidususvõtteid;
18. kirjutab ja valmistub esinemiseks etappide kaupa;
19. esineb suuliselt (tervitab, võtab sõna, koostab ning peab lühikese ettekande ja kõne);
20. analüüsib enda ja teiste keelevahendite valiku sobivust olukorrast lähtudes;
21. vormistab korrektselt eri liiki tekste, arvestab olukorda ja adressaati, järgib keelenorme ja vormistusnõudeid;
22. iseloomustab peamisi tekstiliike, nende põhijooni ning kasutamise võimalusi;
23. teab, et teksti väljenduslaad oleneb teksti kasutusvaldkonnast, -liigist ja autorist;
24. leiab õigekirjajuhiseid veebist ning sõna- ja käsiraamatutest, kasutab arvuti õigekirjakorrektorit ja hindab kriitiliselt õigekeelsussoovitusi.

Teema ja tunnimah	Õppesisu/õppetegevused
Vene keel ühiskonnas.	Õppesisu: Vene keel maailma teiste keelte seas.
Morfoloogia.	Õppesisu: Isikuta tegusõnad.
Süntaks. Ortograafia ja interpunktsioon	Õppesisu: Aluse tekstifunktsioonid. Öeldise tekstifunktsioonid. Täiend, lisand, sihitis, määruse liigid. Lihtlause laiendamine (lauselühendid, sõnad ja konstruktsioonid, mis lauseliikmete hulka ei kuulu). Kiilsõnad ja kiillaused. Lauseliikmete kirjavahemärkidega eraldamine. Vahemärgid koondlausetes, komplitseeritud lausetes. Vene keele trüki- ja veebisõnastikud.
Tekst.	Õppesisu: Teksti liigid ja teksti stiil. Peamised tekstiliigid (tarbe-, teabe- ja meediatekstitid), nende eesmärgid ning keelekasutus. Tarbetekstide (juhend) eesmärk, tunnused ja ülesehitus. Tarbetekstidest olulise info leidmine ning selle põhjal järelduste tegemine. Teabetekstide (õpikutekst, populaarteaduslik tekst) eesmärk, tunnused ning ülesehitus. Eri liiki tekstide lugemine ja võrdlemine. Teabe ning ilukirjanduse tekstide tõlgendamine, analüüsimine ja hindamine.

9. KLASS

Õpitulemused 9. klassis

Õpilane:

1. väärtustab vene keelt emakeelena ja ühena maailma keeltest;
2. suhtub austusega teiste keelte ja inimeste erinevustesse ning eripärasse;
3. arvestab suhtlemisel eesmärki ja olukorda, valdab kõnekultuuri;
4. nimetab suulise ja kirjaliku kõne erijooni ning eristab kirjakeelt argikeelest;
5. järgib kirjutamisel õpitud õigekirjanorme ja keelereegleid;
6. kasutab digitaalset kirjaoskust, loob tekste erinevates keskkondades, arvestab suhtlusetiketti;
7. annab suulisele või kirjalikule tekstile põhjendatud tagasisidet, väljendab loetu põhjal enda seisukohti ja väärtushoiakuid;
8. arutleb eakohastel teemadel, lahendab keelealaseid probleemülesandeid ning osaleb diskussioonis;
9. eristab ja analüüsib kuuldu ja loetu põhjal peamist informatsiooni ning olulisi seisukohti;
10. teeb kuuldust ja loetust kokkuvõtte nii suuliselt kui ka kirjalikult;
11. esitab loetu põhjal küsimusi, teeb järeldusi ning annab hinnanguid;
12. sõnastab probleemi, väljendab oma arvamust, esitab argumente ja toob näiteid;
13. loeb tabeleid, diagramme, skeeme ja tingtähiseid ning kasutab neid enda koostatud tekstides;
14. hindab kriitiliselt suhtlusmooduseid, sh visuaalset, kuuldelist, žestilist ja tekstilist osa;
15. teab, et teksti väljenduslaad oleneb teksti kasutusvaldkonnast, liigist, eesmärgist, autorist ja suhtlusolukorrast;
16. koostab jutustavaid, kirjeldavaid ja arutlevaid tekste ning esitab neid;
17. ehitab teksti üles vastuvõtjat arvestades, järjestab ja seostab info loogiliselt ning valdab peamisi tekstisidususvõtteid.
18. kirjutab ja valmistub esinemiseks etappide kaupa;
19. esineb suuliselt (tervitab, võtab sõna, koostab ning peab lühikese ettekande ja kõne);
20. analüüsib enda ja teiste keelevahendite valiku sobivust olukorrast lähtudes;
21. vormistab korrektselt eri liiki tekste, arvestab olukorda ja adressaati, järgib keelenorme ja vormistusnõudeid;
22. iseloomustab peamisi tekstiliike, nende põhijooni ning kasutamise võimalusi;
23. teab, et teksti väljenduslaad oleneb teksti kasutusvaldkonnast, liigist ja autorist;
24. leiab õigekirjajuhiseid veebist ning sõna- ja käsiraamatutest, kasutab arvuti õigekirjakorrektorit ja hindab kriitiliselt õigekeelsussoovitusi;
25. rikastab lugemise kaudu oma sõnavara ning kasutab mitmekesiseid grammatilisi tarindeid.

Teema ja tunnimah	Õppesisu/õppetegevused
Vene keel ühiskonnas.	Õppesisu: Keel kui arenev nähtus.
Ortoeepia.	Õppesisu: Sõnarõhu rasked juhud. Ortoeepiasõnastikud.
Süntaks, ortograafia, interpunktsioon	Õppesisu: Vahemärgid koondlauses, komplitseeritud lauses. Kirjavahemärgid liitlauses: rindlauses, põimlauses, sidesõnata lauses ning erinevate seoseliikidega liitlauses. Vahemärgid otse kõnega lauses. Vene keele trüki- ja veebisõnastikud. Eessõnade õigekiri.
Morfoloogia.	Õppesisu: Sidesõnade iseloomustus.
Tekst.	Õppesisu: Teksti liigid ja teksti stiil. Peamised tekstiliigid (tarbe-, teabe- ja meediatekstitid), nende eesmärgid ning keelekasutus. Tarbetekstide (juhend, elulookirjeldus, avaldus, seletuskiri) eesmärk, tunnused ja ülesehitus. Tarbetekstidest olulise info leidmine ning selle põhjal järelduste tegemine. Teabetekstide (õpikutekst, populaarteaduslik tekst) eesmärk, tunnused ning ülesehitus. Eri liiki tekstide lugemine ja võrdlemine. Teabe ning ilukirjanduse tekstide tõlgendamine, analüüsimine ja hindamine.
Suuline ja kirjalik suhtlus. Teabeallikad, alustekstid, tekstiloome.	Suhtlemine rühmas, sõna saamine, kõnejärje hoidmine. Rühmas arvamuse avaldamine ja põhjendamine. Diskussioon. Kompromissi leidmine ning kaaslane arvamuse täiendamine. Kaaslase tööle põhjendatud hinnangu andmine. Väitlus, väitluse reeglid. Argumenteerimine, veenmine. Ettekande ja kõne koostamine, näitlikustamine ja esitamine. Veebisuhtluse eesmärgid, võimalused ja ohud. Veebisuhtluskanalid: jututoad, blogid, vlogid, kommentaarid. Veebis kommenteerimine. Keeleviisakus ja -väärikus. Anonüümsuse mõju keelekasutusele. Veebist ja trükistest teabe otsimine ning teabeallikate ja info kriitiline hindamine. Teabe talletamine ning süstematiseerimine. Refereerimine ja tsiteerimine. Projekt, teadaanne, iseloomustus.